

**Проект
«Економічний розвиток міст»**

**Профіль громади
міста Хмельницького**

Матеріали до Стратегічного плану економічного розвитку

2007 рік

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ЗМІСТ

1.	ВСТУП.....	5
1.1.	КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ	5
1.2.	ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ ТЕРИТОРІЇ.....	6
1.3.	ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД.....	6
1.4.	КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХМЕЛЬНИЦЬКУ ОБЛАСТЬ	7
1.5.	КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН	10
2.	НАСЕЛЕННЯ	10
3.	ЖИТЛО	13
4.	ЗАЙНЯТІСТЬ І ДОХОДИ.....	15
4.1.	ЗАЙНЯТІСТЬ	15
4.2.	ЗАРОБІТНА ПЛАТА.....	18
5.	ЕКОНОМІКА	19
5.1.	СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	19
5.2.	ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО	22
5.3.	ТОРГІВЛЯ	25
5.4.	ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА І ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	25
5.5.	НАЙБІЛЬШІ РОБОТОДАВЦІ	27
5.6.	ЕКОНОМІКА МІСТА	27
6.	ЗАКЛАДИ СУСПІЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРА.....	30
6.1.	СИСТЕМА ОСВІТИ	30
6.2.	ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	30
6.3.	ТЕХНІЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА КОМУНІКАЦІЇ	31
7.	ДОВКІЛЛЯ.....	32
7.1.	АТМОСФЕРА	32
7.2.	УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ.....	33
8.	ТУРИЗМ ТА МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ, ВІДПОЧИНКУ, ДОЗВІЛЛЯ.....	34
9.	ЦІЛІ РОЗВИТКУ МІСТА.....	34
10.	ДОДАТКИ	35

Перелік таблиць

Таблиця 1:	Порівняння: місто, район, область, Україна	5
Таблиця 2:	Природний та міграційний рух населення	11
Таблиця 3:	Розподіл населення за віком	12
Таблиця 4:	Рівні освіти серед населення у віці понад десять років.....	13
Таблиця 5:	Введення нового житла.....	13
Таблиця 6:	Забезпеченість житлом	14
Таблиця 7:	Якісні характеристики житлового фонду.....	14
Таблиця 8:	Загальні тенденції зміни зайнятості (кількість).....	15
Таблиця 9:	Рівень зареєстрованого безробіття на 31 грудня (у відсотках до економічно активного населення працездатного віку).....	15
Таблиця 10:	Облік громадян, незайнятих трудовою діяльністю за рівнем освіти.....	16

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Таблиця 11:	Зареєстровані безробітні за тривалістю безробіття (на 31 грудня).....	17
Таблиця 12:	Відносні характеристики структури зареєстрованих безробітних, %.....	17
Таблиця 13:	Середня заробітна плата (грн.)	18
Таблиця 14:	Заробітна плата за видами діяльності	18
Таблиця 15:	Співвідношення зростання заробітної плати та зростання споживчих цін.....	19
Таблиця 16:	Зареєстровані суб'єкти господарювання (на 31 грудня).....	19
Таблиця 17:	Зареєстровані суб'єкти господарювання в місті.....	20
Таблиця 18:	Зареєстровані суб'єкти господарювання за видами діяльності	20
Таблиця 19:	Обсяг виробництва промислової продукції за основними видами промислової діяльності у 2006 році (тис.грн.)	22
Таблиця 20:	Географічна структура експорту, тис. дол	25
Таблиця 21:	Товарна структура експорту (тис.дол США)	26
Таблиця 22:	Структура прямих іноземних інвестицій за країнами походження (тис. доларів) станом на 01.01.2007 року	26
Таблиця 23:	Структура прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності (на 01.01.2007)	26
Таблиця 24:	Динаміка прямих іноземних інвестицій у промисловості (тис. дол.США).....	27
Таблиця 25:	Найбільші роботодавці Хмельницького у 2006 році.....	27
Таблиця 26:	Доходи міського бюджету на одного мешканця (грн.).....	28
Таблиця 27:	Випускники навчальних закладів – середніх, вищих.....	30
Таблиця 28:	Місткість лікарень	31
Таблиця 29:	Показники енергоспоживання	31
Таблиця 30:	Громадський транспорт.....	32
Таблиця 31:	Основні показники забруднення атмосферного повітря.....	33
Таблиця 32:	Загальні об'єми відходів, утворених і накопичених підприємствами міста (згідно статзвітності по формі 2 ТП (повітря)	33
Таблиця 33:	Можливості для розміщення гостей у готелях, пансіонатах, турбазах тощо	34
Таблиця 34:	Місткість споруд культурно-спортивного призначення	34
Таблиця 35:	Планова інвестиційна діяльність у місті до 2008 року	34

Перелік графіків

Графік 1:	Чисельність мешканців у місті (наявне населення), 1996-2006 рр. (на 31 грудня)	10
Графік 2:	Природний рух населення	11
Графік 3:	Міграційний рух населення	11
Графік 4:	Функція населення (постійні мешканці міста як відсоток населення країни)	11
Графік 5:	Розподіл населення за віком, 2000-2006 рр.	12
Графік 6:	Віковий індекс	12
Графік 7:	Введення в експлуатацію житла, кв.м заг. площі.....	13
Графік 8:	Динаміка інвестицій в основний капітал (у фактичних цінах), млн.грн	14
Графік 9:	Структура зайнятих за видами економічної діяльності у 2001 та 2006 році	15
Графік 10:	Кількість безробітних на одну вакансію на 31 грудня	16

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Графік 11:	Вікова структура зареєстрованих безробітних, %.....	17
Графік 12:	Динаміка приросту середньої заробітної плати, %	18
Графік 13:	Середньомісячна заробітна плата на МП.....	19
Графік 14:	Зареєстровані суб'єкти господарювання на 1000 жителів	20
Графік 15:	Кількість діючих суб'єктів малого підприємництва	21
Графік 16:	Малі підприємства на 10 тис. населення	21
Графік 17:	Динаміка росту обсягів промислового виробництва, млн.грн	22
Графік 18:	Структура промислового виробництва у 2006 році, %	23
Графік 19:	Частка прибуткових підприємств	24
Графік 20:	Географічна структура експорту.....	25
Графік 21:	Товарна структура експорту (2006 рік).....	26
Графік 22:	Структура доходної частини загального фонду бюджету у 2005-2006 роках	28
Графік 23:	Доходи міського бюджету без трансфертів	28
Графік 24:	Структура видатків бюджету за 2006 рік (фактичне виконання).....	29

1. ВСТУП

1.1. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Статус:місто обласного значення
 Загальна площа, га9130
 Кількість жителів, тис.чол258,3 (станом на 01.01.2007)
 Густота населення (чол. на 1 кв км)2829
 Кількість житлових районів 10
 Географічні координати49° 26' пн. ш., 26° 58' сх. д.
 Клімат помірно-континентальний

Адреса веб-сторінки: www.khmelnysky.com

Таблиця 1: Порівняння: місто, район, область, Україна

	Площа (км2)	Площа у % до загальної площі країни	Населення	Населення у % до загального населення країни	Щільність населення
Місто Хмельницький	91,3	0,015%	258312	0,550%	2829,27
Хмельницький район	122	0,020%	54610	0,116%	447,62
Хмельницька область	20600	3,413%	1373400	2,927%	66,67
Україна	603500	100,000%	46929500	100,000%	77,76

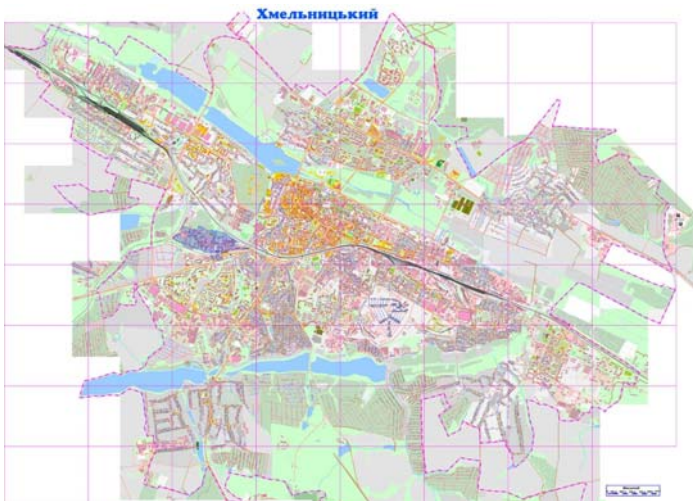
Хмельницький – місто обласного значення, адміністративний центр Хмельницької області та Хмельницького району, найбільше місто Хмельницької області, один з 24 обласних центрів України. Місто не має районного поділу.

До кінця XVIII ст. місто носило назву Плоскирів, а кінця XVIII ст. до 1954 р. – Проскурів.

Географічно Хмельницький розташований у західній частині України, однак у історичному та політичному контекстах Західна Україна починається за р. Збруч, а Хмельницький – це Центральна Україна. Місто розташоване уздовж річки Південний Буг в середині Волино-Подільської височини та знаходиться у межах історично-географічної області Поділля.

Місто має вигідне географічне положення. Відстань від Хмельницького до Києва залізницею 366 км, шосейними дорогами – 384 км.

Хмельницький – залізничний вузол, гілки залізниці від якого відходять у напрямках Києва, Чернівців, Львова та Шепетівки. Через місто проходять автомагістралі: Київ-Львів, Одеса-Львів, Чернівці-Київ. Місто має аеропорт із бетонною злітно-посадочною смугою у 2200 метрів, в аеропорту діє пункт пропуску через державний кордон України. Хмельницький має зручні транспортні сполучення з Москвою, Прагою, Братиславою, Варшавою, Будапештом, Белградом та з найбільшими містами України.

Хмельницький – найбільший економічний та культурний центр Хмельницької області, значний промисловий і діловий центр України.

Основні галузі промисловості -- харчова промисловість (12 промислових підприємств), машинобудування (14 великих підприємств), швейна, трикотажна, взуттєва, шкіргалантерейна промисловість. Всього у місті діє 88 промислових підприємств.

Сьогодні Хмельницький динамічно розвивається. За роки незалежності місто стало сучасною візиткою Подільського краю. Виросли нові житлові масиви у мальовничих місцях,

відбудовані та оновлені православні церкви, католицькі костьоли, храмові споруди інших релігійних конфесій.

У Хмельницькому розташований один з найбільших оптових ринків в Україні. Діє розгалужена мережа фірмових магазинів місцевих підприємств.

Місто підтримує ділові та дружні стосунки з партнерами з 39 країн світу. Міста-побратими – Сілістра (Болгарія), Бельці (Молдова), Цеханув (Польща), Бор (Сербія), Крамфорс (Швеція), Модесто (США), Шицзяцжуан (Китай).

Представницьким органом громади є Хмельницька міська рада, яка нараховує 60 депутатів. Головною посадовою особою громади є міський голова, який обирається безпосередньо громадою на основі прямого виборчого права. Сьогодні міським головою є Сергій Мельник, обраний у березні 2006 року.

1.2. ПРИРОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ ТА РЕСУРСИ ТЕРИТОРІЇ

Хмельницький розташований в межах Волино-Подільської височини.

Через місто протікає одна з найбільших річок України – Південний Буг.

Клімат міста помірно-континентальний. Середня температура повітря найтеплішого місяця (липня) +20,+22, а найхолодніша (січня) -5, -6. Максимальна температура влітку досягає +36, +38, мінімальна взимку -24, -30. Середня річна температура +7,+8.

Середня річна кількість опадів -510, -580 мм. Найбільш поширеними ґрунтоутворюючими породами є четвертинні відклади – леси і лесовані породи.

На території міста поширена рослинність двох геоботанічних зон України – Полісся і Лісостепу..

1.3. ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД

Облаштування та заселення людиною території сучасного Хмельницького і навколишніх земель розпочалося ще у прадавні часи. Найстаріша з досліджених в межах міста археологічних пам'яток - поселення трипільської культури у передмісті Ружична, яке датується початком III тисячоліття до н. е. (доба неоліту). У приміській зоні Хмельницького відомі також пам'ятки скіфського часу VII - VI століття до н. е. (доба раннього заліза) та черняхівської культури III - IV століття н. е. У передмісті Лезнево зафіксована знахідка артефактів давньоруського часу (середина XIII століття)

Свій прямий родовід сьогоднішній Хмельницький веде від села Пłosкирів (польською Płoskirow), яке виникло в місці впадіння річки Пłosкої до Південного Бугу, напевно, у період перебування Поділля у складі Великого Князівства Литовського (кінець XIV - 1-а половина XV століття). Документ, у якому вперше згадується Пłosкирів - подимний реєстр Подільського воєводства 1493 року. Західне Поділля на той час перебувало у складі Польщі.

У 1510 році король Сигізмунд 1 Старий подарував Пłosкирів у довічне володіння шляхтичеві Станіславу Гурському з Дунаєвець. У 30-40 роках XVI століття Пłosкирів в адміністративно-територіальному відношенні входив до складу Меджибізької волості Летичівського повіту. Основним заняттям його мешканців у ті часи було сільське господарство. У другій половині XVI ст. в Пłosкирові побудовано невеликий дерев'яний замок. З 1569 р. містечко разом з Польщею ввійшло до складу Речі Посполитої.

У вересні 1648 року запорозькі козаки на чолі з Максимом Кривоносом штурмом захопили Пłosкирівський замок і містечко. В наступні роки біля Пłosкирова проходили війська України під проводом Богдана Хмельницького. У 1653 році вони стали біля містечка табором.

У 1672 р. Поділля захопила Туреччина. Майже тридцятирічне панування турків на території краю привело до спустошення багатьох сіл і містечок, між іншим і Пłosкирова. У 1699 році турецька армія залишила Поділля і сюди знову повертається польська влада.

1775 року король Станіслав Август видав Пłosкирову привілей -право проводити ярмарки на Новий рік та на зачаття святої Анни за православним календарем (обидва ці ярмарки тривали по два тижні). Пłosкирову було надано статус обмеженого самоврядування.

У 1793 р. внаслідок другого поділу Речі Посполитої Поділля увійшло до складу Російської імперії. У 1796 р. створюється Подільська губернія, а місто стає центром одного з 12 її повітів. Тоді ж було закріплено модифіковану назву міста – Проскурів.

У 1822 році старе місто Проскурова винищила страшна пожежа.. Новий план забудови Проскурова затвердив імператор Олександр 1 у 1824 році. Але мешканці міста будувалися в

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

основному на старих фундаментах. у 1837 році побудовано Покровський собор – найстаріша будівля із тих, що збереглися у міст до нині. Саме в цей період виникають промислові підприємства - мідних виробів, тютюнова фабрика, миловарний, свічковий і два цегельних заводи. Проскурів поступово стає значним центром вивезення зерна і завезення солі.

У 1870 році завершується будівництво залізничної колії Жмеринка - Проскурів – Волочиськ. Таким чином, місто одержало залізничне сполучення з Києвом, Одесою та австро-угорським кордоном, який пролягав тоді по річці Збруч. З 1897 до 1911 року населення Проскурова зросло більш як наполовину і становило 35 тисяч чоловік .

У період 1917-1920 рр. влада у місті змінювалась 9 разів. Місто у цей період переважно перебувало під юрисдикцією УНР. З 1920 р. у місті утвердилась більшовицька влада

У міжвоєнний період місто динамічно розвивається. У 1923-30 рр. Проскурів був центром Проскурівського округу. В 1929 році місто одержує водогін. З 1932 р. Проскурів входить до складу новоутвореної Вінницької області,

З утворенням 22 вересня 1937 року Кам'янець-Подільської області Проскурів опиняється у її географічному центрі та стає містом обласного підпорядкування. За даними 1939 р. Проскурів з населенням майже 38 тис. чол. був найбільшим містом області. Це обумовило перенесення навесні 1941 року до Проскурова адміністративного центру Кам'янець-Подільської області.

Разом з цим, у роки сталінських репресій було репресовано тисячі проскурівців. у 1991 році останки жертв більшовицького терору перенесли на міське кладовище і поховали у братській могилі.

З липня 1941 р. до березня 1944 р. Проскурів був перебувало під німецько-фашистською окупацією. У цей час у місті діяли підпільні групи опору.

У січні 1954 року у зв'язку з 300-річчям входження України до Московської держави Кам'янець-Подільська область була перейменована у Хмельницьку, а місто Проскурів – у Хмельницький. Тим самим було вшановано пам'ять гетьмана Богдана Хмельницького.

З 1991 р., коли більшість хмельничан на всеукраїнському референдумі підтримали Акт проголошення незалежності України, Хмельницький є одним з 24 обласних центрів незалежної української держави.

У 2005 р. Хмельницький став переможцем всеукраїнського конкурсу «Населений пункт найкращого благоустрою і підтримки громадського порядку» серед міст з населенням до 500 тис. чол. І був нагороджений дипломом Кабінету Міністрів України I ступеня.

1.4. КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХМЕЛЬНИЦЬКУ ОБЛАСТЬ

Обласний центр:.....м. Хмельницький (з 1941 р.)
Рік заснування: 1937
Територія2036 тис. кв. км (3,41 % всієї площі України)
Чисельність наявного населення
на 01.07.2007 рр. 1356,4 тис. осіб (2,9 % населення України)
В тому числі
Міське.....722,2 тис.осіб
сільське....., 634,2 тис.осіб,
Щільність населення67,45 осіб на 1 кв. Км
Кількість районів:20
Кількість населених пунктів:.....1452,
в тому числі:
міст обласного значення.....6
міст районного значення.....7
селищ міського типу.....24
сільських населених пунктів.....1415.

Розміщення та природно-ресурсний потенціал. Хмельницька область знаходиться у західній частині України, однак історично належить до Центральної України. Усталеною неофіційною назвою Хмельницької області є Поділля, оскільки область знаходиться у межах цього історично-географічного регіону (краю)

Хмельниччина характеризується сприятливими природнокліматичними умовами, різноманітністю ландшафтних територій, багатством рослинного та тваринного світу, величезними запасами водних ресурсів, в тому числі мінеральних лікувальних вод, родючими

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

чорноземами тощо. Більша частина її території знаходиться у зоні Лісостепу, менша – у зоні Полісся.

Південний захід перетинає Товтровий кряж, на якому знаходиться найвища точка області — гора Велика Бугаїха (409 м). Тут поширені карстові форми рельєфу, трапляються печери

Крайній південь має пасмоподібну поверхню, розчленовану каньйоноподібними долинами приток Дністра. Рівень Дністровського водосховища (121 м) є найнижчою висотною відміткою області.

Область розташована на південному заході Східноєвропейської рівнини в зонах лісостепу і мішаних лісів. Найбільший в Україні та Європі Національний природний парк „Подільські товтри” (площа понад 260 тис. га) є одним із найбільших перспективних рекреаційних зон України. По запасах водних ресурсів область займає 6 місце в державі. Загальна протяжність рік 2367 км.

По території області протікає понад 3 тисячі річок і потічків. Найбільші ріки - Дністер, Південний Буг, Горинь, Случ, Збруч, Смотрич. Область має 60 водосховищ з обсягом води 153 млн. м³, 1799 ставків. Найбільші водосховища - Дністровське та Щедрівське на Південному Бузі.

Клімат помірно-континентальний. Середньорічні температури: літня +19,0, зимова - 3,0. Максимальна літня температура 36,0-38,0 тепла, зимова 31,0-35,0 морозу. Кількість опадів 510-580 мм (середньорічна). Ґрунти переважають сірі опідзолені та чорноземи.

Мінерально-сировинний потенціал області характеризується значною кількістю родовищ та проявів корисних копалин. Із корисних копалин загальнодержавного значення розробляються родовища каоліну, вапняку для цементної та цукрової промисловості, глауконіту, мінеральних і прісних підземних вод. Одне з найбільших в Україні Буртинське родовище графіту (запаси понад 1260 млн. т.), за оцінками державної геологічної служби, високоефективне родовище, яке потребує освоєння.

На даний час в Хмельницькій області розвідано 372 родовища 23 видів корисних копалин. Експлуатується 167 родовищ без врахування дрібних кар'єрів, що розробляються сільськогосподарськими підприємствами для власних потреб. Область є одним із головних постачальників карбонатної сировини для цукрової промисловості України. Із семи розвіданих родовищ (загальні запаси 129,4 млн. тонн) розробляється чотири. У них зосереджено 32,8 млн. тонн сировини.

Область має потужні запаси лікувальних і столових вод. Розвідані і затверджені запаси 9 родовищ мінеральних лікувальних вод. На базі одного із найбільших у світі за своїми запасами мінеральних лікувальних вод, типу „Нафтуся” (257 м³ на добу) – Збручанського родовища – заснований державний курорт „Сатанів”.

Хмельниччина межує на сході - з Вінницькою, на заході - з Тернопільською, на північному заході - з Рівненською, на півночі - з Житомирською та на півдні - з Чернівецькою областями. Працює Подільська регіональна митниця, у Хмельницькому аеропорту діє пункт пропуску через державний кордон України.

Демографічна характеристика. Кількість адміністративних районів - 20: Білогірський, Вінковецький, Волочиський, Городецький, Деражнянський, Дунаєвецький, Ізяславський, Кам'янець-Подільський, Красилівський, Летичівський, Новоушицький, Полонський, Славутський, Старокостянтинівський, Старосинявський, Теофіпольський, Хмельницький, Чемеровецький, Шепетівський, Ярмолинецький.

Найбільші міста області: Хмельницький (255 тис. чол.), Кам'янець-Подільський (98 тис. чол.), Шепетівка (48 тис. чол.).

За чисельністю населення Хмельниччина займає 13 місце серед областей України. Середня щільність населення становить 67 осіб на 1 кв. м.

Економічний потенціал області. Економіка Хмельницької області має індустріально-аграрний характер. Пріоритетні галузі економіки – сільське господарство, харчова промисловість, електроенергетика, машинобудування та промисловість будівельних матеріалів. Області належать провідні місця у загальнодержавному виробництві масла вершкового, цукру-піску, макаронних виробів, чоловічих костюмів, взуття, цементу, руберойду, котлів центрального опалення, газових лічильників, електроенергії тощо.

Починаючи з 2000 року в області розпочалося економічне піднесення. Приріст валової доданої вартості у 2002 році порівняно з попереднім роком склав 6,6%, у 2003 - 8,7%, 2004 – 13,1%, 2005 – 1,4%. Хмельниччина створює майже 2 відсотка валового регіонального продукту України.

У промисловому комплексі налічується понад 1400 підприємств, на яких зайнято майже 22 % загальної кількості працюючих осіб. Протягом останніх семи років на Хмельниччині в промисловості в цілому та у більшості основних видів промислової діяльності спостерігаються позитивні темпи зростання обсягів виробництва. Середньорічний приріст обсягів промислового виробництва за 2000-2006 роки склав біля 12%.

Зовнішньоекономічна діяльність. Протягом останніх років надходження іноземного капіталу в область суттєво зросли. У 2006 році іноземні інвестори вклали в економіку області 23.4 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій і загальний їх обсяг склав 105,7 млн. дол. США.

Обсяг прямих іноземних інвестицій в розрахунку на 1 жителя області склав 77, 4 дол.

Статус найбільших країн-інвесторів Хмельницької області мають Ліхтенштейн, Нідерланди, Віргінські (Британські) острови, Польща, Кіпр, Російська Федерація, Велика Британія та США.

Майже $\frac{3}{4}$ іноземних капіталовкладень спрямовано у підприємства промислової галузі, десяту частину – до підприємств торгівлі. Майже 9% іноземних коштів внесено до підприємств, які здійснюють операції з нерухомістю, оренду, інжиніринг та надають послуги юридичним особам. У підприємства сільського господарства вкладено 5,2% від загального обсягу інвестицій. Незначним є інвестування у сфери транспорту і зв'язку, послуг (в т.ч. комунальних) та ресторанного господарства.

Переважає частина вкладених іноземних інвестицій припадає на розширення вже існуючих виробництв. Протягом останніх років намітилась тенденція щодо реалізації нових інвестиційних проектів у сільське господарство. Зокрема, ряд сільськогосподарських підприємств у Славутському, Деражнянському, Старокостянтинівському районах плідно співпрацюють з іноземними партнерами.

Успішну роботу в області проводять іноземні компанії – нідерландська CRH Poland BV, чеська РЕКМ Kabeltechnic, польська «WIX-Filtron».

Транспорт і зв'язок. Транспортний комплекс Хмельниччини є невід'ємною складовою частиною транзитного потенціалу України та відіграє значну роль у структурі економіки області.

Хмельницьку область перетинають залізниці і ряд автошляхів, які дають вихід на Білорусь та країни Балтії, Молдову і країни Південно-Східної Європи. Прямим залізничним сполученням Хмельницький з'єднаний з Белградом, Варшавою, Вроцлавом, Москвою, Прагою, Санкт-Петербургом, Софією. Пасажирське автотранспортне сполучення налагоджено з багатьма містами України, а також країн Європи: Білорусією (Брест), Чехією (Прага), Італією (Рим, Неаполь), Молдовою (Кишинів). Протягом останніх років забезпечено стабільне зростання обсягів перевезення вантажів і пасажирів.

Область має добре розвинуту транспортну мережу. Експлуатаційна довжина автомобільних шляхів міжнародного, національного, регіонального та місцевого значення складає понад 7 тисяч кілометрів. Через область проходять міжнародна автомобільна дорога (М12) Стрий – Тернопіль – Кіровоград – Знам'янка, протяжність – 140 км та національна автомобільна дорога (Н03) Житомир – Чернівці, протяжність – 187,7 км.

Основними регіональними автомобільними шляхами є Кам'янець-Подільський – Скала-Подільська – Борщів (Р 24); Остріг – Шумськ – Кременець (Р 26); Плоске (від а.д. М19) – Ямпіль – Гриців – Козятин (Р32).

Протяжність основних залізничних колій Південно-Західної залізниці, що проходять територією області – 738 км. Послуги вантажних та пасажирських перевезень надають понад 50 залізничних станцій.

КП „Аеропорт Хмельницький” має можливості забезпечувати виконання міжнародних авіаперевезень. Тут діє пункт пропуску через державний кордон України.

1.5. КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ РАЙОН

Адміністративний центр.....м.Хмельницький
 Дата утворення.....4 січня 1965 року
 Загальна площа.....1,22 тис. кв км; 2,6 % від території області
 Чисельність наявного населення.....54,61 тис. чоловік (станом на 01.01.2006) (5,9 % від населення області, в т.ч.: сільське – 54,61 тис. чол., міське – 0).
 Кількість селищ міського типу1
 Кількість сільських нас. пунктів77

Район розташований у центральній частині Хмельницької області з центром в м.Хмельницький, який, як місто обласного значення, не входить до складу району.

По території району протікають річки Південний Буг з притоками Бужок, Самець, Винциця, Мшанець, Вовк, Плоска, Войтовина (басейн р. Південний Буг), Смотрич (басейн р.Дністер). Найбільші: р.Південний Буг та р.Смотрич.

Район межує на півночі з Красилівським і Старокоснятинівським, на сході - Летичівським, на південному сході - Деражнянським, на півдні - Ярмолинецьким, на південному заході - Городоцьким, на заході - Волочиським районами Хмельницької області.

На території району сільськогосподарські угіддя займають 98,8 тис. га; із них: рілля - 75 тис. га, ліси і інші лісовкриті площі - 9,8 тис. га, забудовані землі - 6,7 тис. га, землі водного фонду - 2,8 тис. га, інші землі - 4,6 тис. га.

Питома вага району в економіці області: продукція промисловості - 2,9%; товари народного споживання- 3,1%; валова продукція сільського господарства- 9,5%, в тому числі: рослинництво-11,4%, тваринництво-6,3%, товарообіг- 3,7%.

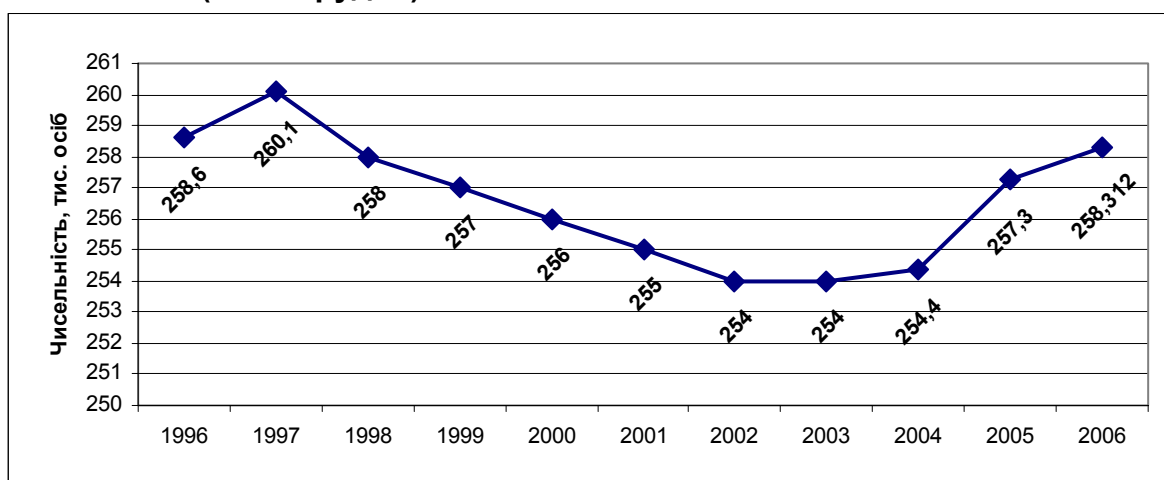
На території району є 78 населених пунктів, у тому числі селище міського типу Чорний Острів і 77 сільських населених пунктів, об'єднаних у 38 сільрад.

2. НАСЕЛЕННЯ

Згідно першого відомого перепису населення 1897 року у місті Хмельницькому проживало біля 23 тисяч чоловік. З тих пір населення міста зросло приблизно у 12 разів. Найбільші показники чисельності населення зафіксовані на рубежі 1997 та 1998 років.

Станом на 01.01.2007 року чисельність населення міста становила 258,3 тис. жителів і збільшилась на 1012 особи у порівнянні з 2005 роком. У 2006 році народилося 2593 особи, померли - 2609. Проте на 01.10.2007 року чисельність наявного населення у місті зросла і складала 258,8 тис.осіб. Приріст населення (до початку року) склав 488 осіб.

Графік 1: Чисельність мешканців у місті (наявне населення), 1996-2006 рр. (на 31 грудня)

В період з 1991 до 1997 Хмельницький мав найбільший абсолютний приріст населення серед міст України. На той час для більшості міст держави було характерно скорочення

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

чисельності населення. Однак з 1998 року тренди зростання населення чергуються з трендами його скорочення.

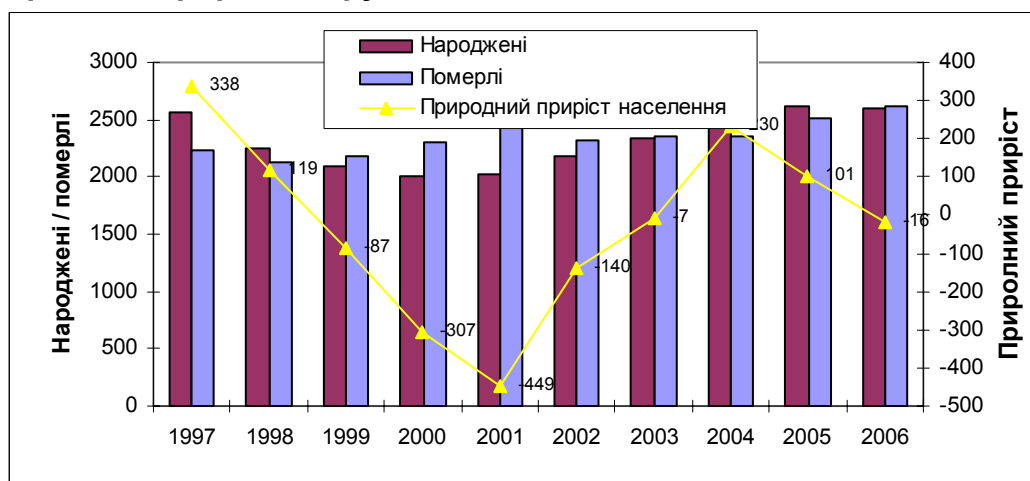
Народжуваність у місті має нестійку тенденцію до зростання. У 1999-2003 роках смертність у місті перевищувала народжуваність, тобто природного приросту населення не було. Однак у 2004 та 2005 роках тимчасово відновився природний приріст населення. Середня очікувана тривалість життя мешканця міста у чоловіків – 65 років, у жінок – 75 років.

З 2001 року стійко спостерігається механічний приріст населення, тобто перевага кількості прибулих над кількістю вибулих.

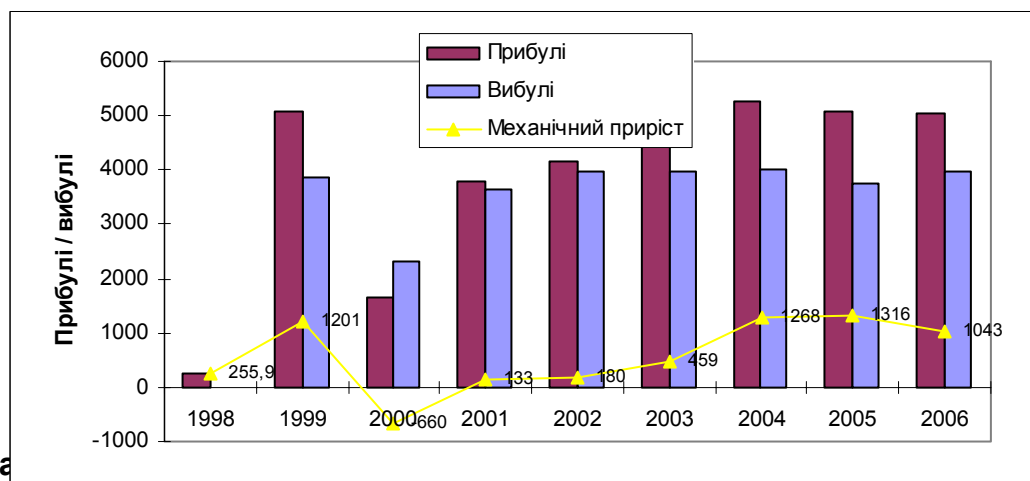
Природний та міграційний рух населення. **Ошибки! Ошибка связи.** Примітка: «Ланцюговий індекс» – це відсоток загальної чисельності населення у порівнянні з попереднім роком.

За кількістю наявного населення Хмельницький займає 25 місце серед усіх міст України, та 18 серед обласних центрів держави.

Графік 2: Природний рух населення

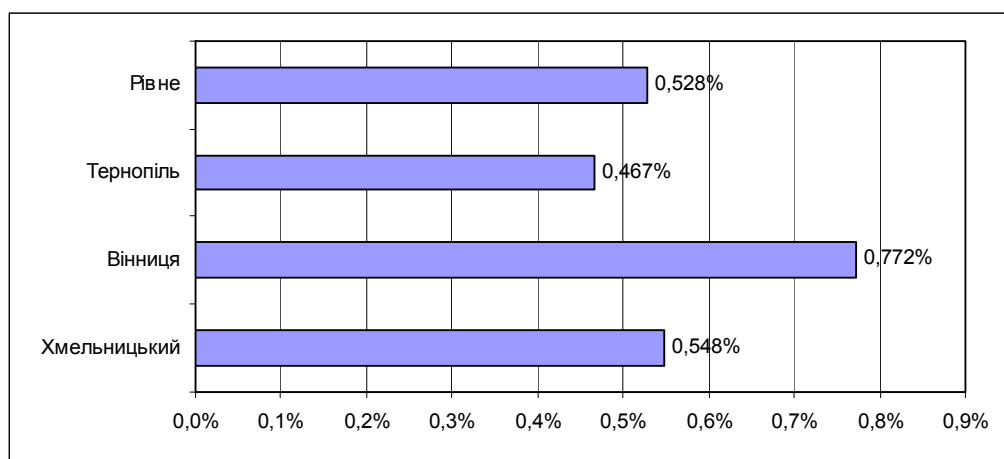

Графік 3: Міграційний рух населення

Гра

ння країни)

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

З наведеного випливає, що Хмельницький є близьким до середньостатистичного обласного центру Центральної України: двоє обласних центрів суміжних областей (Вінниця та Житомир) є більшими за Хмельницький, а троє (Чернівці, Тернопіль, Рівне) – меншими.

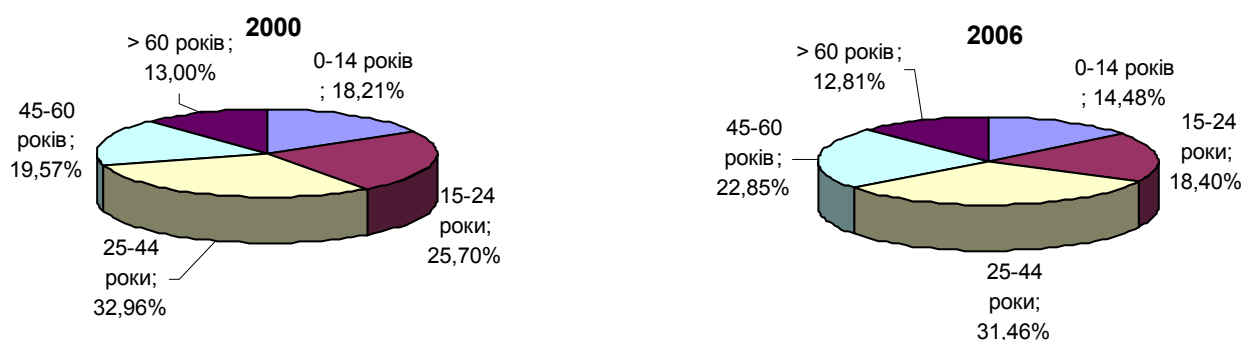
Розподіл населення за віком

Примітка:

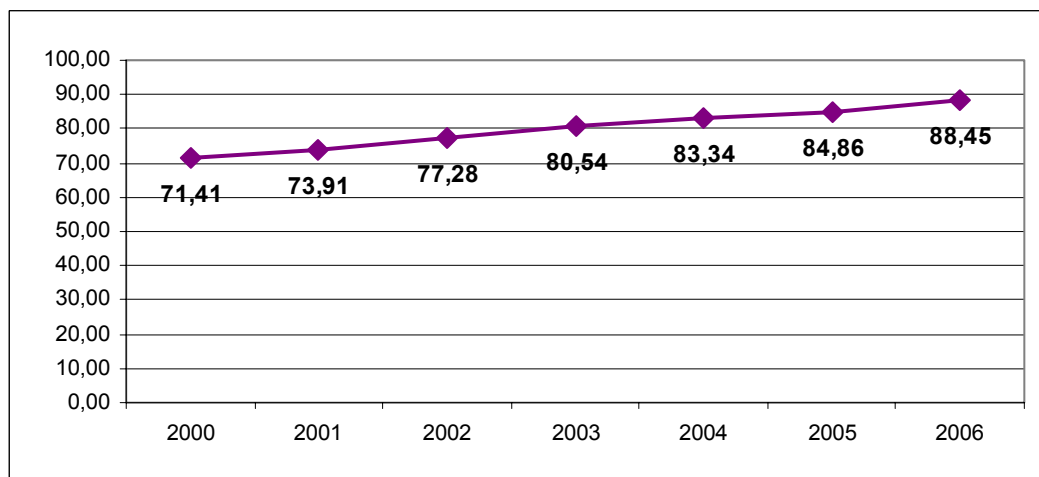
$$\text{Віковий індекс} = \frac{\text{чисельність населення у віці понад 60 років}}{\text{чисельність населення у віці до 14 років включно}}$$

Хмельницький – молоде місто: дві третини населення Хмельницького мають вік до 44 років (в 2006 році – 64,3 %). Проте, відстежується тенденція скорочення питомої ваги дітей в загальній чисельності населення (таблиця 3, Графік 5). Це свідчить, що народжуваність залишається недостатньою. З 2001 року по 2006 рік частка населення віком 0-14 років скоротилася з 18,21 % до 14,48%, а віковий індекс зріс з 71,41 до 88,45.

Графік 5: Розподіл населення за віком, 2000-2006 рр.

Графік 6: Віковий індекс

Віковий індекс, який обчислюється як відношення чисельності населення у віці понад 60 років до чисельності населення у віці до 14 років включно, свідчить про поступове «старіння» населення міста: зменшення частки дітей поряд із збільшенням осіб у віці старшому за працездатний.

Структура населення за рівнем освіти є наближеною до середньоукраїнських показників. При цьому вищу освіту, базову і повну мають близько 20 відсотків населення.

Таблиця 2: Рівні освіти серед населення у віці понад десять років

(для України – за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року для міського населення у віці понад 10 років) **Ошибка! Ошибка связи.**

Етнічний склад населення міста Хмельницького характеризується значною чисельною перевагою однієї етнічної групи - українців (88,3 %, за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року) над іншими етнічними групами. Понад 1 % населення міста Хмельницького складають також росіяни (7,9%) та поляки (2,0 %). Порівняно з 1989 роком питома вага українців зросла, а питома вага росіян та поляків скоротилась. Статевий склад населення міста: 47 % чоловіків та 53 % жінок. На 1000 жінок припадає 868 чоловіків. Кількість пенсіонерів – 239 на 1000 населення (всього 61127 осіб), що перевищує кількість дітей у віці до 18 років.

3. ЖИТЛО

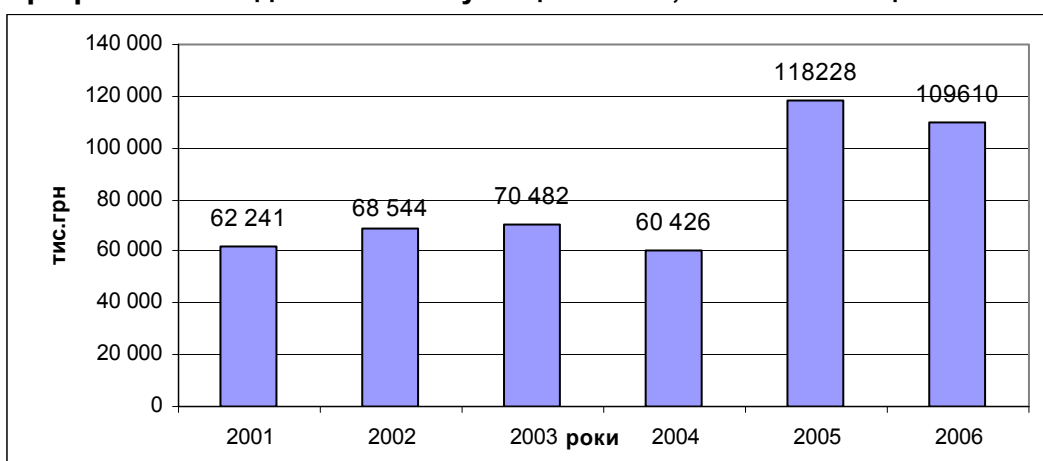
Житлово-комунальні підприємства міста Хмельницького утримують та обслуговують близько 1263 житлових будинків, загальною площею 3,2 млн. м2. Загальна площа житлових приміщень усіх форм власності у місті складає понад 4,6 млн. кв. метрів.

Введення нового житла **Ошибка! Ошибка связи.**

З року в рік спостерігаємо збільшення числа новобудов, що здаються в експлуатацію. У 2006 році за рахунок усіх джерел фінансування в місті введено в експлуатацію 109,61 тис. м2 загальної площі житла, що дещо менше ніж у 2005 році (118,22 тис.м2). А за 9 місяців 2007 року здано в експлуатацію 85,4 тис.м2 житла, в тому числі індивідуальних будинків площею 23,5 тис.м.2. Темп зростання обсягів будівельних робіт за січень-жовтень 2007 року у Хмельницькому до відповідного періоду минулого року становив 188,4 %, а темп зростання обсягів введення в експлуатацію житла – 134,1 %. Разом з цим, у загальному числі новозбудованих житлових будинків поступово зменшується питома вага індивідуальних будинків.

Рішенням міської ради від 27.09.2006р затверджене Положення про порядок надання земельних ділянок громадянам для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка) на території м. Хмельницького. У відповідності з даним Положенням створена черга громадян на отримання земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд. Станом на 01.06.2007р. у черзі знаходиться 5408 громадян, у тому числі пільговиків - 662 громадянина. Списки пільговиків потребують постійного уточнення та перевірки у зв'язку із регулярним внесенням змін до законодавства.

Графік 7: Введення в експлуатацію житла, кв.м заг. площі

Забезпеченість житлом на 1 мешканця у 2006 році складала 17,81 кв.м. При цьому слід зазначити, що темпи зростання забезпеченості житлом у Хмельницькому поступаються загальнодержавним (22,51 кв.м на 1 мешканця у 2006 році). Однак за січень-вересень 2007 року обсяг введеного в експлуатацію житла у місті в розрахунку на 10000 населення склав 2995,2 м2 загальної площі, що є одним з найвищих показників серед обласних центрів заходу України (для порівняння у Івано-Франківську - 4829,0 м2, Чернівцях - 2817,7 м2, у Вінниці – 1553,3м2, у

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

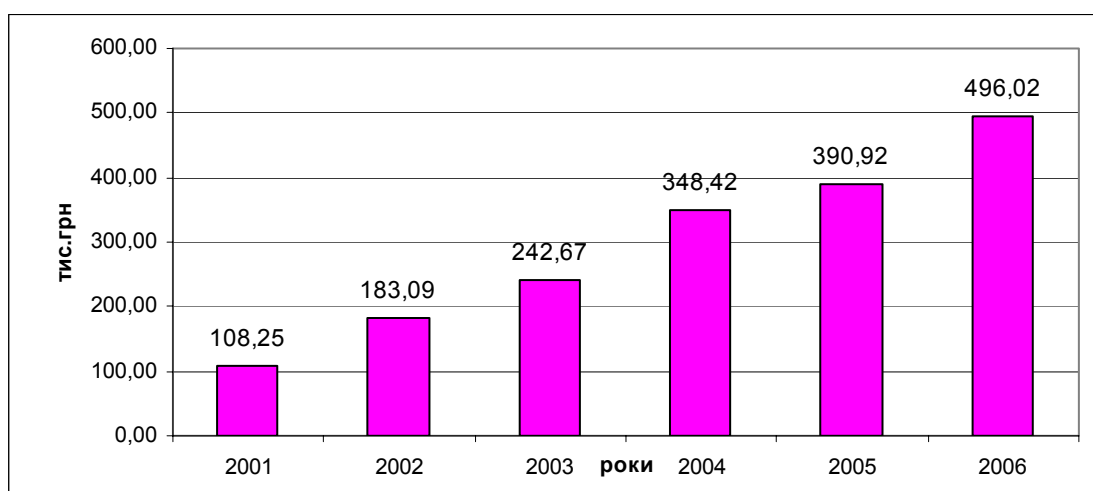
Чернівцях – 2817,7м², у Тернополі – 1973,0 м², у Рівному – 1045,0 м², у Луцьку – 1819,0 м², у Житомирі 394,0 м²).

Таблиця 3: Забезпеченість житлом

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Загальна площа житла в місті, 1000 м ²	4367,2	4402,5	4498,7	4499,5	4518,1	4565,1	4602,9
На одного мешканця, м ²	17,05	17,26	17,71	17,71	17,75	17,74	17,81
На одного мешканця в області, м ²						23,47	23,79
На одного мешканця в Україні, м ²	20,76	0,00	21,49	21,76	21,99	22,30	22,51

Динаміка інвестицій в основний капітал у місті є стабільно позитивною. У 2006 році освоєно інвестицій в основний капітал 496,02 млн грн. У січні-жовтні 2007 року обсяг інвестицій в основний капітал на одну особу у місті Хмельницькому становив 1737,9 грн, що поступається аналогічним показникам для Луцька (2742,8 грн) чи Вінниці (2369,9 грн).

Графік 8: Динаміка інвестицій в основний капітал (у фактичних цінах), млн.грн

За рахунок коштів міського бюджету введено в експлуатацію першу чергу 50-ти квартирною 10-ти поверхового малосімейного гуртожитку на 150 квартир для працівників освіти та охорони здоров'я загальною площею 2640,9 м², балансовою вартістю 4,7 млн. грн. Освоєно субвенції з Державного бюджету на суму майже 2 млн. грн., у тому числі на придбання квартир для окремих категорій громадян – 1,6 млн. грн.; та будівництво проїзду Геологів – 375 тис. грн.

За рахунок міського бюджету виготовлено проектну документацію на реконструкцію загальноосвітньої школи по вулиці генерала Карбишева в мікрорайоні Книжківці, на суму 299,9 тис. грн. Проведено відповідну роботу по залученню коштів замовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури міста. Станом на 01.01.2007 року з цільового фонду міського бюджету освоєно 265 тис. грн.

Абсолютна більшість помешкань міста Хмельницького підключена до комунальних інженерних мереж (водо-, газо-, електропостачання та водовідведення), спострігається незначна тенденція до розвитку автономних систем опалення. 98,6 відсотків підключено до гарячого водопостачання, 96,7 відсотків до центрального опалення.

Якісні характеристики житлового фонду **Ошибка! Ошибка связи.**

За 9 місяців 2007 року по капітальному ремонту житлового фонду за рахунок загального фонду виконано робіт на суму 1327,5 тис.грн: відремонтовано 3888 м² шиферних покрівель, 10368 м² м'ких покрівель, проведено капітальний ремонт та експертизу ліфтів, утеплення стін, заміна газових приладів та встановлення нових розподільчих та запобіжних коробок та щитків, відновлення зовнішньої штукатурки тощо.

На даний час ремонту покрівель потребує 288 будинків, внутрішньобудинкових систем - 229 будинків, благоустрою прибудинкових територій - 278 будинків.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

У 542 будинках житлового фонду міста встановлено 802 ліфти. Ліфтовий парк в житловому господарстві з року в рік старіє і потребує послідовної заміни і модернізації. Десятки ліфтів щорічно потребують капремонту та модернізації.

67 будинків належать до категорії ветхих, а 1 - до аварійних, потребують заміни біля 42 км внутрішньобудинкових інженерних мереж.

Житлово-комунальні підприємства міста Хмельницького утримують та обслуговують близько 188,2 км вулиць та автомагістралей, 294,1 км тротуарів, 102 га парків та скверів, 425 км мереж зовнішнього освітлення.

4. ЗАЙНЯТИСТЬ І ДОХОДИ

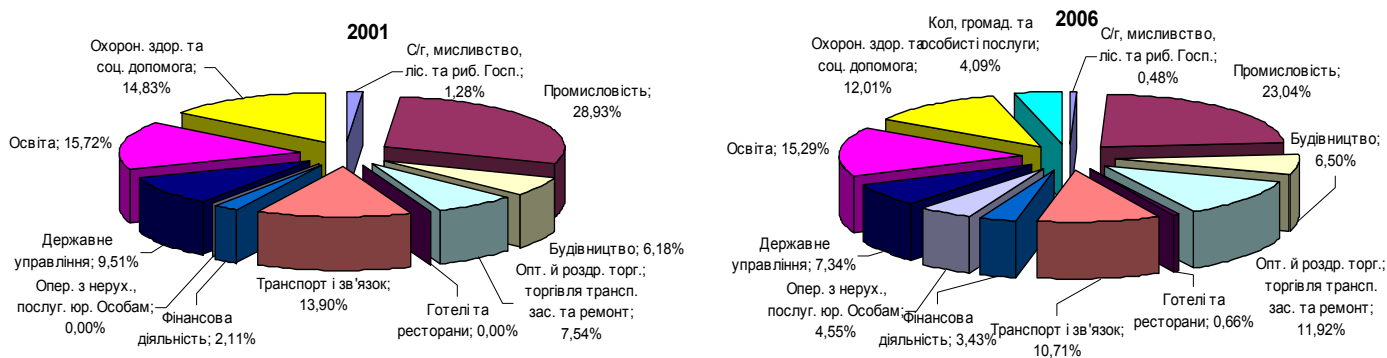
4.1. ЗАЙНЯТИСТЬ

В усіх сферах економічної діяльності міста Хмельницького працюють понад 56,5 тис. чоловік (без урахування малого бізнесу). На кінець 2006 року на 2,7 тисяч малих підприємствах було зайнято понад 16 тис. працівників. Щорічно збільшується чисельність фізичних осіб - підприємців, на кінець 2006 року вона становила 23106 осіб.

У 1996-2004 в місті Хмельницькому спостерігалася тривожна стійка тенденція до скорочення чисельності зайнятого населення. У 2005 році намітився перелом й чисельність працюючих почала повільно зростати. Однак говорити про кардинальну зміну ситуації передчасно.

Загальні тенденції зміни зайнятості (кількість) **Ошибка! Ошибка связи.**

Графік 9: Структура зайнятих за видами економічної діяльності у 2001 та 2006 році році

У 2006 році найбільше хмельничан працювало у промисловості (23,04 %), освіті (15,29%), охороні здоров'я та соціальній сфері (12,01%).

Порівняння структури зайнятих за галузями економіки свідчить, що у 2006 році у порівнянні з 2001 роком збільшилась питома вага працюючих у транспорті і зв'язку, у оптовій та роздрібній торгівлі, і навпаки, знизився відсоток зайнятих у промисловості, охороні здоров'я та соціальній допомозі. та соціальна допомога. Позиції решти галузей не зазнали суттєвих змін.

Попит та пропозиція робочої сили на ринку праці в місті в 2006 році характеризувалася такими показниками:

- Кількість зареєстрованих громадян, не зайнятих трудовою діяльністю у місті становила – 1171 осіб (у 2005 році – 1497; у 2004 році – 2388)
- Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць – 389 осіб (у 2005 – 842; у 2004 – 882)
- Навантаження на одне вільне робоче місце та вакансію у 2006 році становило 3 особи, у 2005 – 2 особи, у 2004 – 3 особи.

Спостерігається тенденція до збалансування попиту і пропозиції на локальному ринку праці.

Рівень зареєстрованого безробіття на 31 грудня (у відсотках до економічно активного населення працездатного віку) **Ошибка! Ошибка связи.**

Динаміка рівня зареєстрованого безробіття в місті з 2000 року має стійку тенденцію до спаду, при чому, суттєвого. З 2,9 до 0,6 %. Дана тенденція є цікавою, оскільки за відповідні роки число зайнятого населення та попит на робочу силу стабілізувалося. Це може свідчити про

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

зростання числа прихованого безробіття, а також числа громадян, що виїжджають на заробітки за межі міста. Рівень безробіття в місті в 2006 році був майже в п'ять разів менший ніж в області (3,7 %) та у чотири рази менший ніж за середній рівень по Україні (2,7%), що є природньою тенденцією для обласного та індустріального центру.

Чисельність незайнятих громадян, охоплених активними заходами сприяння зайнятості населення в 2006 році збільшилась в порівнянні з 2005 на 11% і становила 6219, або 79,3% до чисельності тих, хто перебував на обліку.

Збільшилась кількість громадян, які отримали роботу за направленням центрів зайнятості, яка становила 4504 особи. Рівень працевлаштування незайнятих громадян в цілому становив 57,4% (у 2005 р.-50%). Проте аналізуючи рівень працевлаштування осіб в пошуковий період, слід відмітити, що технологія пошуку підходящої роботи працює. Рівень працевлаштування після набуття статусу становить 65,2%.

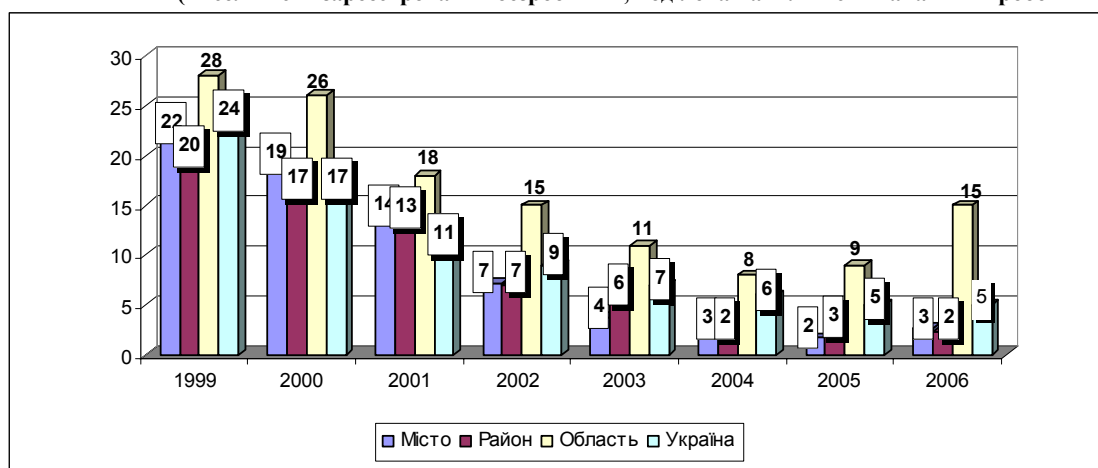
Останнім часом зросла потреба в підготовці фахівців робітничих професій, які сьогодні користуються великим попитом на ринку праці та є актуальними для відродження промисловості країни. Це – верстатник, фрезерувальник, токар, автокранівник тощо. Основним напрямком профорієнтації є орієнтація молоді на здобуття професій, необхідних економіці України.

З метою підвищення якості професійної підготовки ведеться робота з організації профнавчання за індивідуальними навчальними планами та програмами на підприємствах ВАТ “Зеніт”, ДП “Новатор”, ПМП “Стиль тон”, ТОВ завод “Гідро арматури”, цукровий завод, та інші, стажування безробітних, як форма підвищення кваліфікації та навчання за модульною системою.

У місті працює міський центр зайнятості, який займається організацією підготовки кваліфікованих кадрів на замовлення роботодавців, здійснює інформаційно - роз'яснювальну роботу, моніторинг потреб роботодавців та аналіз ринку праці в професійно - кваліфікаційному розрізі.

З метою оперативного та якісного вирішення проблем укомплектування кадрами штату підприємств, установ та організацій та працевлаштування незайнятого населення протягом 2006 року проведено 5 ярмарок вакансій, 3 з них для осіб, які мають обмежені фізичні можливості, проведено 23 міні-ярмарків вакансій та 89 тематичних семінарів.

Графік 10: Кількість безробітних на одну вакансію на 31 грудня
(чисельність зареєстрованих безробітних, поділена на кількість вакантних робочих місць)

У 2006 році на 1049 безробітних було 389 вакантних місць, що на 1,5 % більше ніж у 2005 році. Відповідно навантаження на одну вакансію у місті склало 3 особи, що майже в'ятеро менше ніж по області та майже вдвічі менше ніж по Україні.

Облік громадян, незайнятих трудовою діяльністю за рівнем освіти **Ошибка! Ошибка связи.**

Найвищим є відсоток безробіття серед осіб з професійно-технічною освітою та базовою вищою освітою. Однак, впродовж останніх шести років він суттєво скоротився. Це свідчить про зростання попиту на спеціалістів з професійно-технічною та базовою вищою у місті. Високий

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

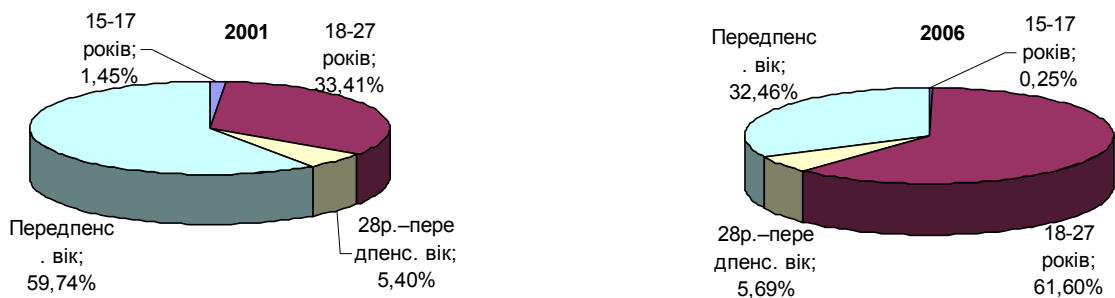
відсоток безробіття зберігається також серед осіб з повною загальною середньою освітою, хоча в загальному має ситуативну тенденцію до зменшення.

Таблиця 4: Зареєстровані безробітні за тривалістю безробіття (на 31 грудня)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
До 1 місяця	367	390	256	393	335	454	262	172	227
1-3 місяці	257	684	506	961	740	892	196	201	174
4-6 місяців	626	780	824	1430	966	918	168	162	114
7-9 місяців	X	X	X	1041	768	679	542	355	242
10-12 місяців	919	1017	1239	1120	689	614	328	192	130
13-18 місяців	489	611	908	1566	1608	875	310	167	104
19-24 місяці	316	357	443	956	768	353	268	96	36
25-36 місяців	169	445	471	884	700	408	87	28	11
Понад 36 міс.	31	93	220	461	218	179	81	42	6

Спостерігається скорочення загальної тривалості перебування у статусі безробітного. За останні п'ять років суттєво зменшилась кількість осіб, які перебували на обліку в центрі зайнятості понад шість місяців. Це свідчить про те, що у попередніх періодах безробіття було загалом більш тривалим явищем. Таку тенденцію можна вважати позитивною, що пов'язано із збільшенням пропозиції на ринку праці.

Графік 11: Вікова структура зареєстрованих безробітних, %

Відносні характеристики структури зареєстрованих безробітних, %

Протягом 2006 року при сприянні міського центру зайнятості працевлаштовано 4504 особи. Із загального числа працевлаштованих молодь до 35 років складає – 61%, з метою підтримки малого бізнесу, 215 безробітним виплачено одноразову допомогу по безробіттю для організації підприємницької діяльності, на суму 582,8 тис. грн з Фонду загальнодержавного соціального страхування. На додаткові робочі місця, створені за рахунок надання дотацій роботодавцям працевлаштовано 140 безробітних, 50% з них молодь до 35 років на відшкодування заробітної праці витрачено 916,2 тис грн.

Набуває подальшого розвитку професійне навчання не лише на базі навчального закладу, але й в умовах виробництва. Це – ідеальна форма навчання на замовлення роботодавців, стажування безпосередньо на робочих місцях. Для цього використовуються новітні технології – модульне навчання. На замовлення роботодавців та для задоволення потреб ринку праці навчалось 443 безробітних громадян, за індивідуальними навчальними планами та програмами – 96 осіб на підприємствах ВАТ “Темп”, ДП “Новатор”, ВАТ АК “АДВІС”, ПМП “Віскарія” та інші, стажування безробітних, як форма підвищення кваліфікації – 135 безробітних на підприємствах та навчання за модульною системою - 52.

За 2006 рік оплачувані громадські роботи були організовані в Міському комплексі соціальної реабілітації та обслуговування одиноких пенсіонерів, ТОВ “Червоний Хрест України”, Управлінні праці та соціального захисту населення, по обслуговуванню одиноких пенсіонерів та інвалідів, які потребують сторонньої допомоги, управлінні освіти – дошкільні та навчальні заклади, закладах охорони здоров'я тощо, в яких брали участь 821 безробітний (28,4% молодь до 35 років).

4.2. ЗАРОБІТНА ПЛАТА

Середня заробітна плата (грн.)*Ошибка! Ошибка связи.*

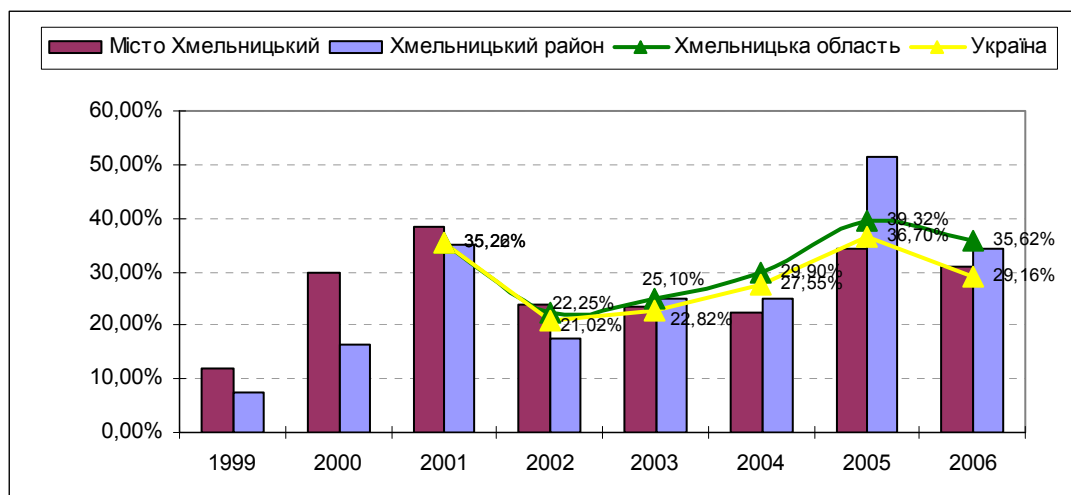
Середній рівень заробітної плати в місті Хмельницькому майже в усі періоди був вищим ніж в області, й нижчим ніж середній по Україні. Зростання середньої заробітної плати у великій мірі спричинене збільшенням законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати. Разом з тим, збільшується розрив між середньою заробітною платою по місту та по державі. Стрімко зменшується розрив між середньою заробітною платою в місті Хмельницькому та Хмельницькому районі. Це, очевидно, зумовлено збільшенням міського ареалу, що характерна для великих міст.

Місячний загальний фонд оплати праці у місті за 2006 рік склав 868,4 млн. грн. і збільшився порівняно з 2005 роком на 33,5%. Середньомісячна заробітна плата штатних працівників у 2006 році по місту становила 987,99 грн., що на 31,1% більше відносно 2005 року (або на 234,25 грн.), а до прожиткового мінімуму на одну працездатну особу на 95,6%.

Номінальна заробітна плата, нарахована в середньому на одного штатного працівника, зайнятого в економіці міста без урахування найманих працівників статистично малих підприємств та зайнятих у громадян-підприємців у вересні 2007 року в Хмельницькому становила 1375 грн, що є більшим ніж у Житомирі (1337 грн), Івано-Франківську (1317 грн), Вінниці (1271 грн), Рівному (1269), Луцьку (1265 грн), Тернополі (1143 грн).

Темп зростання (скорочення) заборгованості із виплати заробітної плати на 1.10.2007 року до початку року становив у Хмельницькому 71,7%, для порівняння цей показник у Івано-Франківську становив 156,2%, у Вінниці – 131,2%, у Луцьку -112,4%.

Графік 12: Динаміка приросту середньої заробітної плати, %

Досягнута економічна стабілізація та підвищення рівня середньої заробітної плати поки що не стали надійним чинником підвищення добробуту громадян та якості життя, вирішення проблем у соціальній сфері. Однак, зростання реальних доходів населення, розширення його платоспроможного попиту забезпечили приріст роздрібного товарообігу на 44 %, реалізованих населенню послуг на 31,2 %.

Заробітна плата за видами діяльності*Ошибка! Ошибка связи.** Номінальну величину для категорії «сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство» обчислено розрахунково.

Найвищий рівень заробітної плати спостерігається у сферах фінансової діяльності, державному управлінні та сфері транспорту і зв'язку. Традиційно найнижчою є заробітна плата в освіті, охороні здоров'я, сільському господарстві, готелях та ресторанах. Рівень оплати праці у сфері освіти та охорони здоров'я є суттєвою загрозою для розвитку гуманітарного сегменту в місті. Втім, ми розуміємо, що політика щодо оплати праці в бюджетних галузях визначається на загальнодержавному рівні.

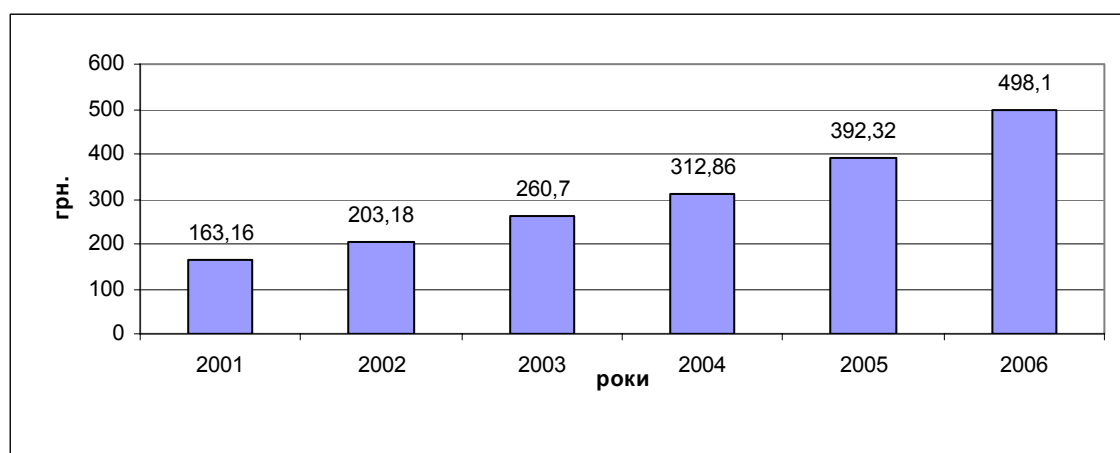
Темпи зростання заробітної плати по місту в останні роки перевищують темпи зростання споживчих цін.

Таблиця 5: Співвідношення зростання заробітної плати та зростання споживчих цін

	Заробітна плата	%	Індекс споживчих цін (розраховується тільки по області)
2004	561,31 грн.	122,2%	113,5%
2005	753,74 грн.	134,3%	108,5%
2006	987,99 грн.	131,1%	110,8%

Станом на 01.11.2007 року заборгованість із заробітної плати на підприємствах м. Хмельницького становила 950,2 тис. грн. Цей показник є менший на 30,8 % порівняно з аналогічним на початок року (1372,7 тис. грн.), та на 3,4% менший порівняно з таким самим періодом у минулому році. Тобто заборгованість із заробітної плати накопичується під кінець року та частково погашається впродовж календарного року. При цьому від третини до половини заборгованості по заробітній платі зосереджена у секторі економічно активних підприємств (станом на 1.01.2007 – 616,6 тис. грн., на 1.11.2007 – 177,5).

Графік 13: Середньомісячна заробітна плата на МП

Станом на 2006 рік можна говорити про тенденцію значного відставання рівня середньомісячної заробітної плати на малих підприємствах. Упродовж останніх років вона знаходиться на рівні 55% від середньомісячної заробітної плати в місті, що може свідчити про тінізацію економіки. Зростання мінімальної заробітної плати іноді спонукає власників переводити найманих працівників на роботу з неповним робочим днем. При цьому малими підприємствами вважається підприємства з середньорічною кількістю працюючих до 50 осіб та валовим оборотом до 500 тисяч Євро.

5. ЕКОНОМІКА

5.1. СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЬСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Станом на 1 січня 2006 року до Єдиного державного реєстру було внесено 5708 юридичних осіб - суб'єктів господарювання та понад 23 тисячі фізичних осіб - підприємців. В цілому в Хмельницькому зосереджено більше третини загальної кількості підприємницьких структур області.

Таблиця 6: Зареєстровані суб'єкти господарювання (на 31 грудня)

А. Юридичні особи

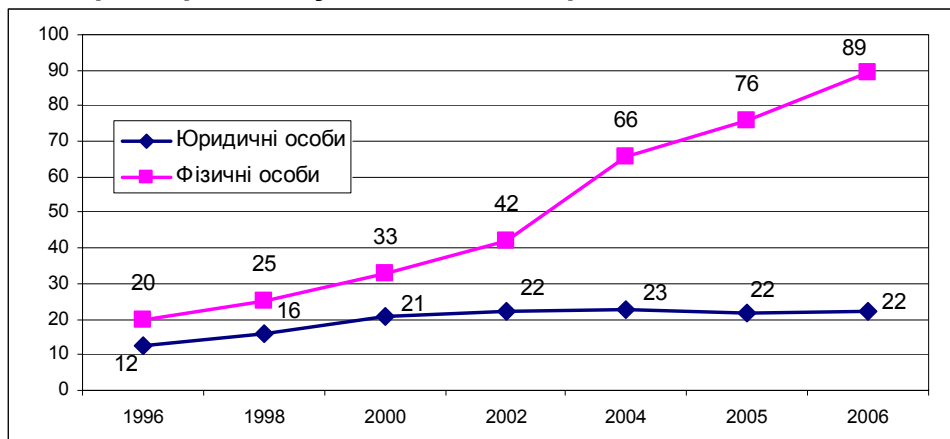
	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Місто, абс.	3193	4096	4740	5262	5724	5698	5825	5818	5648	5708
Район, абс.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Область, абс.	X	X	11283	12272	13130	13915	14523	15016	15391	X
Україна, абс.	548171	X	X	644754	682588	715526	744686	775163	807812	842696

В. Фізичні особи

	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Кількість фізичних осіб-підприємців	5141	6485	7158	8393	9920	10678	13870	16704	19563	23106
Район, абс.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Область, абс.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Україна, абс.	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

В порівнянні з 1996 роком кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання - юридичних осіб на 1000 мешканців в місті збільшилась майже в 2 рази, фізичних осіб- підприємців – в 4 рази.

Графік 14: Зареєстровані суб'єкти господарювання на 1000 жителів

Перевищення темпів росту кількості зареєстрованих фізичних осіб-підприємців над юридичними особами є загальною тенденцією й зумовлюється простішою процедурою реєстрації, перевагами спрощених систем оподаткування (єдиний та фіксований податок), прагненням значної частини громадян до само зайнятості, та появою певних стимулів заохочення громадян до відкриття власної справи (виплата центрами зайнятості коштів для безробітних на відкриття бізнесу, державні програми підтримки підприємництва, спрощена процедура реєстрації, діяльність громадських організацій та проектів міжнародної технічної допомоги, навчання, кредити).

Найпоширенішими організаційно-правовими формами господарювання підприємств, створених у 2005-2006 роках залишаються приватне підприємство і товариство з обмеженою відповідальністю.

У 2006 році скасували державну реєстрацію 625 суб'єктів господарювання, в тому числі 189 юридичних осіб та 436 фізичних осіб. Слід зазначити, що доволі складна процедура припинення господарської діяльності стримує багатьох суб'єктів господарювання від скасування реєстрації.

Зареєстровані суб'єкти господарювання в місті $\text{Ланцюговий індекс} = \frac{\text{Кількість зареєстрованих суб'єктів у році } N}{\text{Кількість зареєстрованих суб'єктів у році } N-1} * 100\%$

Зареєстровані суб'єкти господарювання за видами діяльності

У структурі зареєстрованих суб'єктів господарювання за видами їх діяльності найбільшу питому вагу займають підприємства оптової і роздрібної торгівлі – 35,9%, підприємства, що працюють у сфері колективних, громадських та особистих послуг (14,5 %) та обробної промисловості (14%). Найбільшими темпами зростає кількість підприємств з надання послуг - транспорт і зв'язок та підприємства в сфері фінансової діяльності (їх кількість за останні 10 років збільшилася в 2,5 – 3 рази. Найбільше малих підприємств працює у сфері оптової і роздрібної торгівлі, торгівлі транспортними засобами, послуг з ремонту, операцій з нерухомості, здавання під найм та послуг юридичним особам.

Мале підприємництво відіграє значну роль у поповненні бюджетів всіх рівнів, зокрема міського. Загальний обсяг надходжень від підприємницьких структур за окремими статтями до надходжень загального фонду міського бюджету складає 34,6%. Половина малих підприємств функціонує у сфері торгівлі, послуг та ресторанного бізнесу.

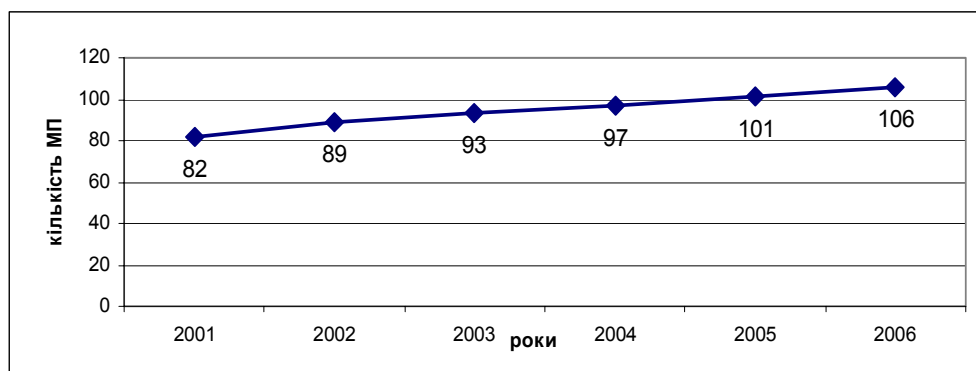
ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

За спрощеною системою оподаткування працює 7583 суб'єкти господарювання, у тому числі 1399 юридичних осіб та 5611 фізичних осіб-підприємців. Загальна сума надходжень до бюджету від суб'єктів підприємницької діяльності, які працювали за спрощеною системою оподаткування, склала 14,5 млн. грн.

Графік 15: Кількість діючих суб'єктів малого підприємництва

Графік 16: Малі підприємства на 10 тис. населення

Розвиток малого підприємництва, що в попередні роки тривав бурхливими темпами, в останні роки стабілізувався, і це видно з динаміки кількості МП на 10 тис. населення. Подібна динаміка характерна для інших міст України, зокрема для сусідніх обласних центрів Вінниці, Тернополя, Житомира та Чернівців.

У місті здійснюють свою діяльність 19 кредитних спілок, які надають кредити на розвиток малого підприємництва, діє Торгово-промислова палата.

З метою впорядкування дозвільно-погоджувальних процедур щодо отримання документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності спільно з місцевими дозвільними органами було створено дозвільний центр департаменту економіки. Виконавчим комітетом Хмельницької міської ради було прийнято рішення № 1024 від 27.09.2007 р. «Про затвердження Порядку дозвільно – погоджувальних процедур для суб'єктів господарювання через дозвільний центр департаменту економіки». З 01.01.2007 до 01.10.2007 у дозвільний центр звернулося 2006 суб'єктів господарювання, які одержали тут 1395 документів дозвільного характеру та понад 4 тис консультацій.

Залишається неврегульованим питання щодо створення загальнодержавного реєстру документів дозвільного характеру на державному рівні. На сьогодні здійснено учбове підключення до експериментальної версії спеціальної електронної програми та надано відповідні пропозиції з її удосконалення в ДП «Інформаційно-ресурсний центр» Держпідприємництва України. На жаль, на сьогоднішній день, адміністратори ведуть робочий реєстр видачі документів дозвільного характеру лише вручну.

Банківська мережа у Хмельницькому працює у відповідності з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та статистики. На сьогодні в місті функціонує близько 30 державних та комерційних банків та їх філій. У ряді банків відкриті кредитні лінії Світового Банку, Європейського банку реконструкції і розвитку, інших міжнародних фінансових інституцій. 16

провідних кредитно – банківських установ м. Хмельницького станом на 01.01.2007 року надали кредитів на суму 458,0 млн. грн.

5.2. ПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО

Промисловість міста представлена 88 підприємствами, які орієнтовані на випуск продукції харчової та хімічної промисловості, машинобудування та металообробки, на виробництво товарів легкої промисловості, будівельних матеріалів, целюлозно-паперової та видавничої продукції та інше.

У 2006 році цими підприємствами вироблено промислової продукції в порівняних цінах на суму 1,5 млрд. грн., що на 292,6 млн. грн. (13,3 %) більше, ніж в 2005 році.

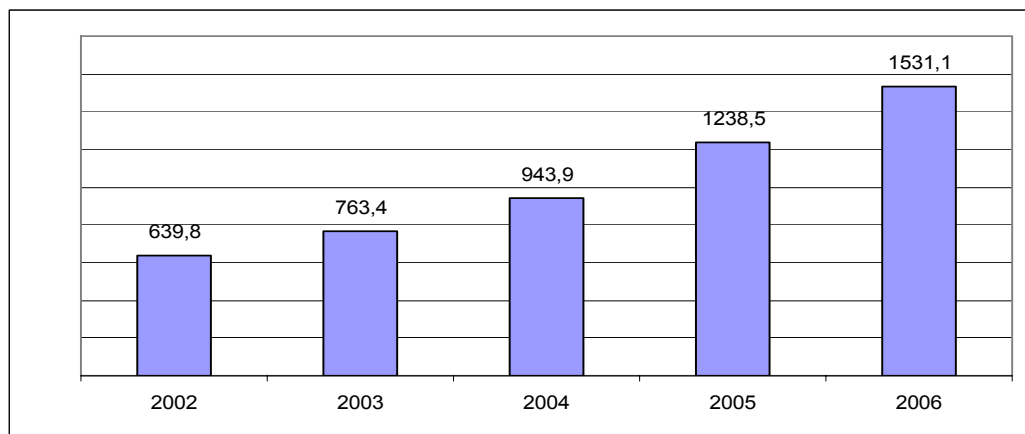
Обсяг виробництва промислової продукції за основними видами промислової діяльності у 2006 році (тис.грн.)

Обсяг реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) у відпускних цінах за 2006 рік склав майже 2 млрд. грн., це становить 33,6% до загального обсягу по області та на 400 млн. грн. більше, ніж за 2005 рік. Обсяг реалізованої промислової продукції на 1 особу по місту склав 7,7 тис. грн., що майже у 2 рази перевищує аналогічний показник по області (4,3 тис. грн.) та на 1,5 тис. грн. більше, ніж за попередній рік.

У січні-вересні 2007 року обсяг реалізованої промислової продукції (робіт, послуг) у розрахунку на 1 особу у Хмельницькому склав 7305, 4 грн, для порівняння за аналогічний період цей показник у Луцьку був удвічі більшим (14207,1 грн), у Рівному аналогічний (7603, 5 грн), в Житомирі дещо меншим (5872,9 грн), а у Вінниці, Тернополі та Івано-Франківську був вдвічі меншим (3920,3 грн, 3867, 5 грн та 3411,1 грн відповідно).

Як видно з таблиці 17 провідними галузями за обсягом виробництва є машинобудування, ремонт та монтаж машин та устаткування, хімічна, нафтохімічна а також харчова та переробна промисловість. Зазначені галузі сумарно забезпечують більш ніж 2/3 загальних обсягів промислового виробництва.

Графік 17: Динаміка росту обсягів промислового виробництва, млн.грн

Важливим позитивним чинником для міського господарського комплексу є збільшення обсягів промислового виробництва у 2,5 рази в порівнянні з 2002 роком. Це свідчить про перехід економіки міста з фази стагнації у фазу зростання.

Збільшили обсяги промислового виробництва ТОВ “Хекро Пет ЛТД”, ВАТ “Укрелектроапарат”, ВАТ “АК Адвіс”, ТОВ “Проскурів-термо”, ТОВ “Нейл”, ЗАТ “Хмельницька маслосирбаза”, ЗАТ “Хмельницька макаронна фабрика”, ТОВ “Інтерпродсервіс”, ТОВ “Проскурів-агро”, ЗАТ “Хмельницьклегпром”, ДП “Альма-Шкіргалантерея”, ТОВ “Літма”, КП “Комбінат будівельних матеріалів”, ВАТ “Хмельницькзалізобетон”, ВАТ “Завод будівельних матеріалів” .

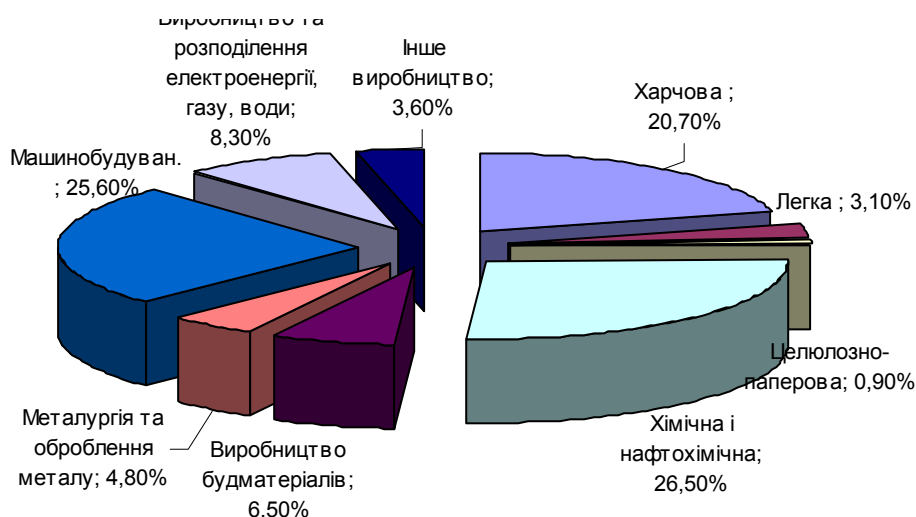
Серед промислових підприємств міста інноваційною діяльністю займаються 9 підприємств, що складає 10,2% від загальної їх кількості. Ними освоєно виробництво 16 найменувань нових видів інноваційної продукції.

Промислові підприємства впроваджують власну систему якості на відповідність державному стандарту ISO 9001, серед них ВАТ “Укрелектроапарат”, ДП “Новатор”, ПП “Вуд”, ЗАТ “Хмельницька маслосирбаза”, ЗАТ “Інтерліт”, ТОВ “Тін Імпекс”, ДП “Альма-Шкіргалантерея”, ТОВ “Хекро Пет ЛТД”.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Протягом 2006 року рентабельно працювало 69,7% промислових підприємств міста.

Графік 18: Структура промислового виробництва у 2006 році, %

Перше місце за питомою вагою в загальній кількості займають підприємства хімічної та нафтохімічної галузі – 26,5 %. Дану галузь представляють ТОВ “Хекро Пет ЛТД”, частка якого в обсягах галузі займає 97,3%, ПНВП “Корпускула”, ПП “Фрі вест”, ДП “Термопак”. Темп росту промислового виробництва у галузі склав 106,7%. Згадані підприємства виробляють преформи для виробництва ПЕТ – пляшок, стретч-плівку, добавки до будівельних сумішей та інше. В галузі працює 48 чоловік. У хімічну галузь надійшло прямих іноземних інвестицій на суму 29468,5 тис. дол. США.

Друге місце за питомою вагою в структурі промислового виробництва міста належить машинобудівній промисловості – 25,6 %. Серед підприємств цієї галузі наростили обсяги промислового виробництва: ВАТ “Укрелектроапарат”, ДП “Новатор”, ВАТ “АК АДВІС”, ТОВ “Проскурів-Термо”, ВАТ “Строммашина, ВАТ “Механічний завод” та інші. Підприємства галузі виготовляють трансформаторні підстанції, термопластавтомати, обладнання для міні заводів по виробництву цегли, апарати для опалення та гарячого водопостачання, таксовони, медичну техніку, обладнання для підприємств молочної промисловості та інше. На підприємствах галузі працює 6176 чоловік. В галузь надійшло 1132,7 тис. дол. США прямих іноземних інвестицій. Підприємствами галузі освоєно виробництво інноваційної продукції, зокрема, державним підприємством “Новатор” - рідкокристалічних телевізорів; відкритим акціонерним товариством “Строммашина” – лінії для переробки каоліна (глини для виробництва плитки); відкритим акціонерним товариством завод КПУ “Пригма-Прес” – нових станків для виробництва колючого дроту”.

Третє місце в питомій вазі промислових підприємств міста посідають підприємства харчової та переробної промисловості – 20,7 %. Серед підприємств цієї галузі, які стабільно працюють та нарощують обсяги виробництва: ВАТ “Комбінат хлібопродуктів”, ВАТ “Хмельницький обласний пивзавод”, ЗАТ “Хмельницька маслосирбаза”, ЗАТ “Хмельницька макаронна фабрика”.

Харчова промисловість є важливою ланкою агропромислового комплексу Хмельницької області в цілому. У перспективі вона залишається стратегічно важливою галуззю, від розвитку якої значною мірою залежить добробут населення. На розвиток підприємств харчової промисловості надійшло 1625,4 тис. дол. США прямих іноземних інвестицій.

Серед підприємств будівельної індустрії міста, частка якої в загальних обсягах складає 6,5%, вагоме місце по темпах приросту обсягів промислової продукції займають колективне підприємство “Комбінат будівельних матеріалів”, ВАТ “Хмельницькзалізобетон”, ВАТ “Завод будівельних матеріалів”. У будівельній промисловості працює 1299 чоловік.

В галузі легкої промисловості, частка якої в загальних обсягах складає 3,1%, стабільно працюють як підприємства-ветерани галузі, так і підприємства створені в нових економічних умовах: ВАТ “Взутекс”, МПП “Схід”, ТОВ “Літма”, ТОВ “Бембі” та інші. Темп росту промислового виробництва у галузі склав 107,2%. Збільшення обсягів виробництва відбулося за рахунок впровадження у виробництво нових технологій та виробів, розширення ринків збуту. На підприємствах галузі працює 845 чол.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

В місті успішно працюють підприємства галузі виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, частка цих підприємств в загальних обсягах складає 8,3%. Підприємствами галузі вироблено продукції на суму 126,9 млн. грн., що на 28,7% більше, ніж у 2005 році. На розвиток підприємств галузі надійшло 1249,5 тис. дол. США іноземних інвестицій. Чисельність працюючих складає 4061 чол.

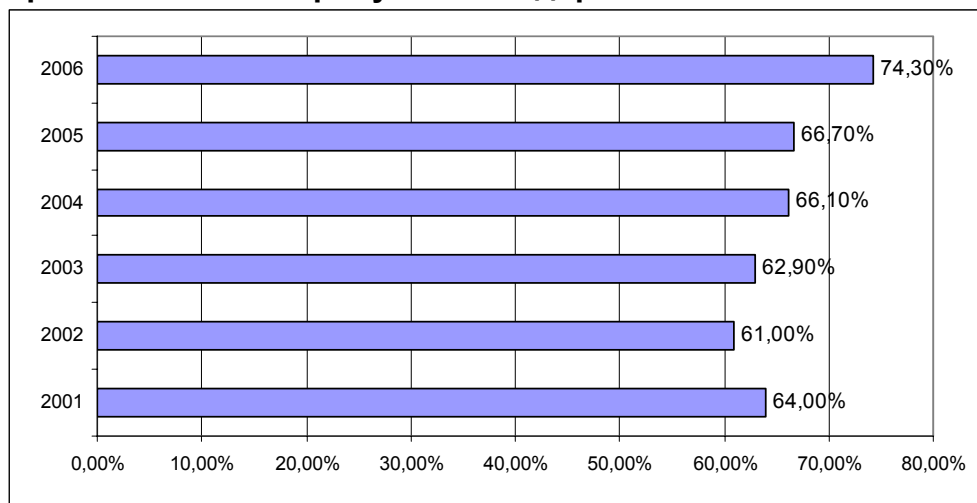
Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів представлено 7 підприємствами. Частка галузі в загальних обсягах складає 4,8%. Підприємствами галузі вироблено продукції на суму 73 млн. грн., що на 10,1% більше, ніж у 2005 році. Чисельність працюючих в галузі складає 395 чоловік.

Целюлозно-паперова промисловість та видавнича діяльність представлена 7 підприємствами, частка яких у загальних обсягах складає 0,9%. На підприємствах галузі працює 463 чоловік.

Збільшують обсяги виробництва продукції за рахунок впровадження нових видів конкурентоспроможної продукції та нових технологій. Так, Державним підприємством “Новатор” впроваджено у виробництво локомотивну радіостанцію, кольорові телевізори, електронні лічильники та інше, що дало можливість збільшити обсяги виробництва та створити нові робочі місця.; ВАТ “Укрелектроапарат” - нові модифікації трансформаторів та комплектуючих трансформаторних підстанцій; ВАТ “Темп” – лінію механізації друкованих плат, лінію хімічної та гальванічної металізації друкованих плат.

На ВАТ “Взутекс” впроваджено нову технологію прошивання та нові моделі взуття. На ЗАТ “Хмельницьклегпром” впроваджено автоматизований процес настилення та розкрою тканини, що дозволило збільшити продуктивність праці та підвищити якість крою, а відповідно і якість готової продукції. В зв'язку з цим зросла виробнича потужність та створено додаткові робочі місця. Серед підприємств будівельної індустрії міста вагоме місце по темпах приросту обсягів промислової продукції займають КП “Комбінат будівельних матеріалів”, ВАТ “Хмельницькзалізобетон” ВАТ “Завод будівельних матеріалів”. Досить високу питому вагу в загальних обсягах промислового виробництва міста займає підприємство хімічної промисловості ТОВ “Хекро Пет ЛТД”.

Графік 19: Частка прибуткових підприємств

Примітка: Графіки 19-20 містять дані Інституту реформ

Економіка міста характеризується досить великою часткою прибуткових підприємств, значно більшою, ніж у таких обласних центрах як Вінниця, Тернопіль, Рівне, Чернівці. В Україні відсоток прибуткових підприємств склав 66,5% до загальної кількості підприємств (розрахунково). Рівень рентабельності операційної діяльності в промисловості Хмельницького за січень-вересень 2007 року (3,8%) був вищим ніж аналогічний показник для Луцька (3,3%), Житомира (2,7%), Івано-Франківська (1,4%) та Вінниці (1,5%). Слід зауважити, що для Тернополя і Рівного цей показник взагалі виявився негативним (-2,6% та -1,7% відповідно).

Разом з тим, у Хмельницькому досить низьким є показник частки обсягу інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції. За період з січня по вересень 2007 року такий показник в місті становив менше одного відсотка (0,6%), тоді як у Івано-Франківську – 18,6%, у Луцьку – 45,7%, у Тернополі – 2,9%, у Житомирі – 5,4%, у Чернівцях

5,0%. Дещо кращим ніж в Хмельницькому є цей показник у Вінниці (0.9%). Нижчим – у Рівному (0,5%).

5.3. ТОРГІВЛЯ

Галуззю, що динамічно розвивається у місті Хмельницькому є гуртово-роздрібна торгівля. Споживчий ринок Хмельницького характеризується високим рівнем насиченості та значною різноманітністю продовольчих та непродовольчих товарів.

Важливу роль в економіці міста та в наповненні міського бюджету відіграють ринки. В місті розташований один з найбільших великооптових ринків України. Ринки з продажу продовольчих і непродовольчих товарів поступово перетворюються у торговельно-сервісні комплекси.

Станом на 01.01.2007 року в місті нараховувалось:

- магазинів з торгівлі продовольчими товарами – 598;
- магазинів з торгівлі непродовольчими товарами – 634;
- торгові центри – 16
- Заклади ресторанного господарства – 440.
- Ринки – 42.
- Об'єкти дрібнороздрібної торгівлі - 1713
- Підприємства побутового обслуговування – 266.

Кількість створених робочих місць в сфері торгівлі у 2006 році становила 3110.

5.4. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА І ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Зовнішньоторгівельний оборот міста у 2006 році склав 273,7 млн. дол. США, це втричі більше за 2001 рік (81,1 млн), більш ніж у двічі за 2002 (106,5 млн) та 2003 (140 млн).

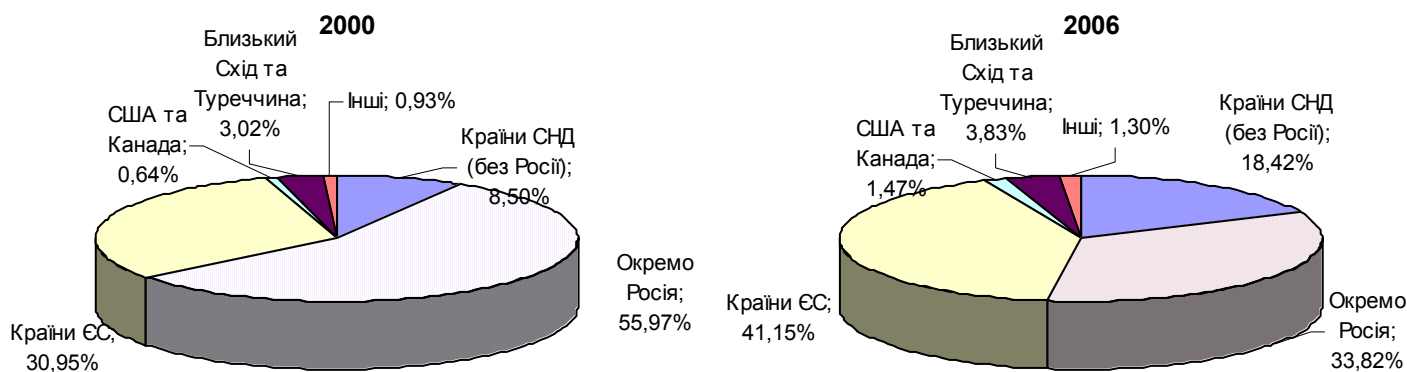
Обсяг експорту у 2006 році склав 104,1 млн (47% до загального обсягу експорту по області (221,1)). В тому числі послуги експортувалися по місту на суму – 5469,6 тис.дол.США (53,6 % до обласного - 10209,3 тис.дол.США). Кількість підприємств, що здійснювали зовнішню торгівлю товарами у 2006 році (експорт) – 100.

У динаміці за останні роки підприємства міста нарощують експортний потенціал. Темпи зростання обсягу експорту товарів за січень-вересень 2007 року до відповідного періоду 2006 року у Хмельницькому (172,0%) виявився визим, ніж у Івано-Франківську (169,9%), Вінниці (114,9%), Тернополі (154,5%), Житомирі (133,2%), Рівному (134,9), Чернівцях (128,3%).

Основні одержувачі продукції області це країни ЄС, Близький Схід, Туреччина та Росія. За останні роки намітилось скорочення експорту до Росії, з одночасним збільшенням експорту до інших країн СНД та держав-членів ЄС.

Географічна структура експорту, тис. дол

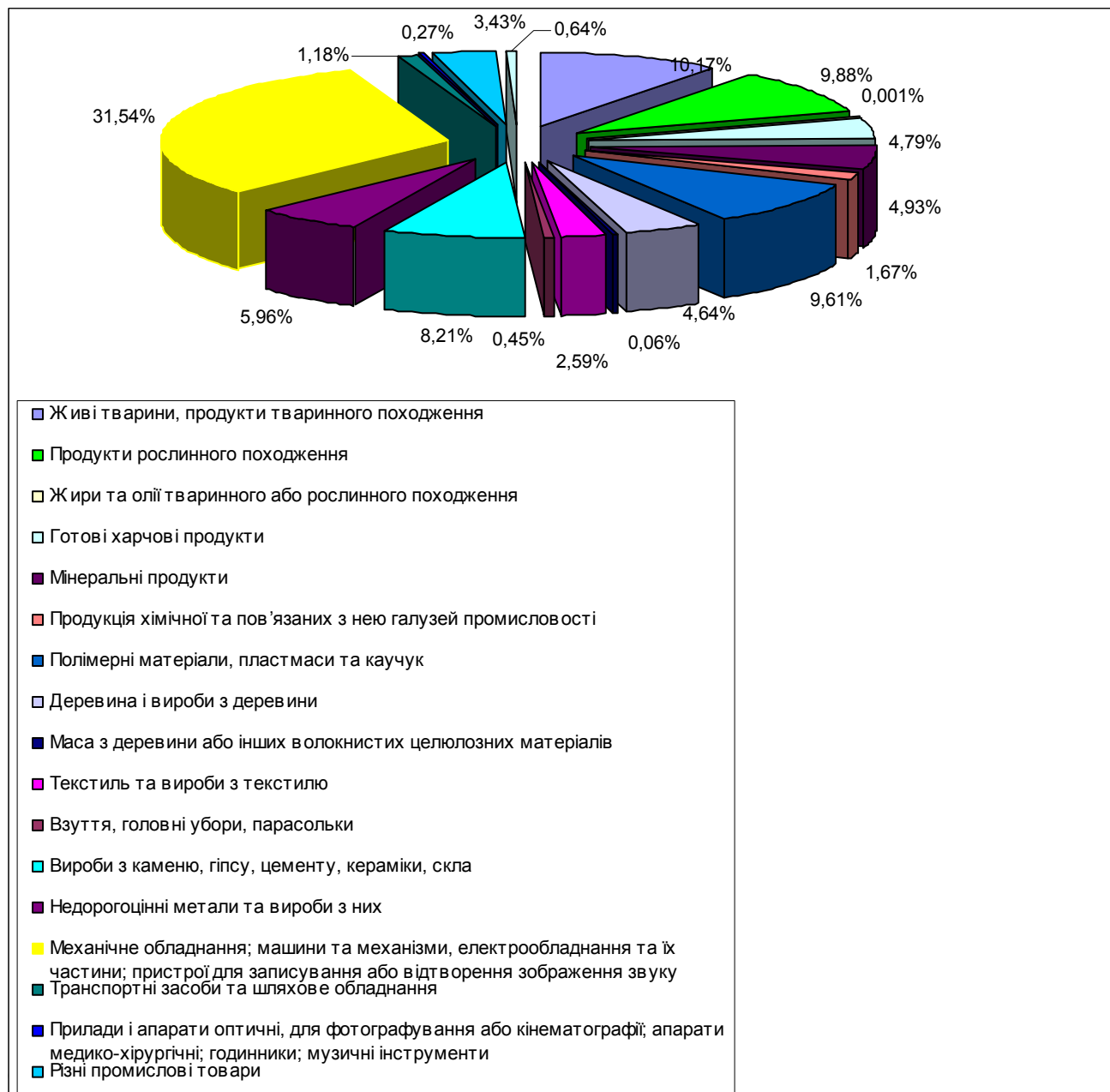
Графік 20: Географічна структура експорту

В товарній структурі експорту провідні позиції належать машинобудівній продукції та продуктам харчування.

Товарна структура експорту (тис.дол США) **Ошибка! Ошибка связи.**

Графік 21: Товарна структура експорту (2006 рік)

по до (власного). кількість підприємств, що імпортували товари 2006 році – 163.

За 2006 рік підприємства міста імпортували продукцію з 37 країн світу. Найбільше продукції імпортувалося з країн ЄС – 54,1% від загального імпорту. Частка імпортованої продукції з країн СНД складає 22,2%, з країн Азії – 20,9%. У 2006 році найбільше товарів імпортувалося з Німеччини (36256,8 тис.дол.США), з Російської Федерації (16142,37), з Білорусі – 12518,18, Польщі – 11871,99, Китаю – 8743,77, Південної Кореї – 8179,79, Індії – 6553,66, Нідерландів - 6441,65, Литви – 5482,33, та Туреччини – 3624,24.

В товарній структурі імпорту переважають хімічні речовини, машини, обладнання, запчастини та комплектуючі, непродовольчі товари народного споживання.

Структура прямих іноземних інвестицій за країнами походження (тис. доларів) станом на 01.01.2007 року **Ошибка! Ошибка связи.**

Таблиця 7: Структура прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності (на 01.01.2007)

	Тис. доларів США
Сільське господарство	0,87
Переробна промисловість	34285,91

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

у тому числі:	
виробництво харчових продуктів	1625,35
легка промисловість	257,3
хімічна	29468,46
металургійне виробництво	473,47
машинобудування	1132,65
інші галузі	79,23
Торгівля	8060,38
Діяльність готелів та ресторанів	73,67
Будівництво	-
Транспорт та зв'язок	386,67
Операції з нерухомим майном	15057,87
Надання комунальних та індивідуальних послуг	476,26

Приріст іноземних інвестицій з січня по вересень 2007 року склав 28,7 млн. доларів США (для порівняння в Івано-Франківськ цей показник становив 9,4 млн дол США, у Вінниці - 8,4, у Рівному – 11,7, у Чернівцях – 0,1, у Житомирі – 2,3. У Тернополі за цей період відбулося скорочення іноземних інвестицій).

У структурі інвестицій за видами економічної діяльності найбільші суми вкладені іноземними інвесторами в розвиток промисловості (58,8%) та оптову та роздрібну торгівлю (13,8 %).

Динаміка прямих іноземних інвестицій у промисловості (тис. дол.США)**Ошибка! Ошибка связи.**

Обсяг прямих іноземних інвестицій в місто за 9 місяців 2007р. становить 73,4 млн. дол. США, та збільшився на 28,6 млн. дол. США до початку року. Питома вага міста в обласному обсязі іноземних інвестицій – 58%.

Найбільшими інвесторами є Ліхтенштейн – 36 млн. дол. США, Віргінські острови – 5,9 млн. дол. США, Кіпр – 19,8 млн. дол. США, Польща – 3,2 млн. дол. США.

Найбільше інвестицій було вкладено в хімічну та нафтохімічну промисловість міста – 55,3 млн. дол. США або 75,4% від загального обсягу.

Залишається недостатнім рівень залучення іноземних інвестицій у будівництво, діяльність готелів та ресторанів, що складає відповідно 0,6% та 0,3 % загального обсягу інвестицій. Такі сфери як транспорт та зв'язок, надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту також мають найменші обсяги іноземних інвестицій, відповідно 0,6 % та 0,7 % від загального обсягу інвестицій.

Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу в м. Хмельницькому складає 287,9 дол. США / чол. Очікуваний обсяг іноземних інвестицій на кінець 2007 року становить – 75,0 млн. дол. США.

5.5. НАЙБІЛЬШІ РОБОТОДАВЦІ

Найбільші роботодавці Хмельницького у 2006 році **Ошибка! Ошибка связи.**

5.6. ЕКОНОМІКА МІСТА

Бюджет міста повинен слугувати інтересам його мешканців і бути планом формування та використання бюджетних ресурсів для забезпечення проведення заходів і виконання функцій, які здійснюються міською радою та її виконавчим комітетом, направлених на всебічне задоволення потреб громади міста, а також на його економічний та соціальний розвиток. Доходи бюджетів усіх рівнів формуються за рахунок надходжень від сплати фізичними та юридичними особами податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

Для виконання делегованих повноважень за бюджетом міста закріплюються такі податки: податок з доходів фізичних осіб, податки на підприємницьку діяльність (плата за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності, єдиний податок, плата за державну реєстрацію); для забезпечення власного кошика: плата за землю, податок на прибуток підприємств комунальної власності, місцеві податки і збори. Чималу роль відіграють надходження від приватизації майна та продажу землі.

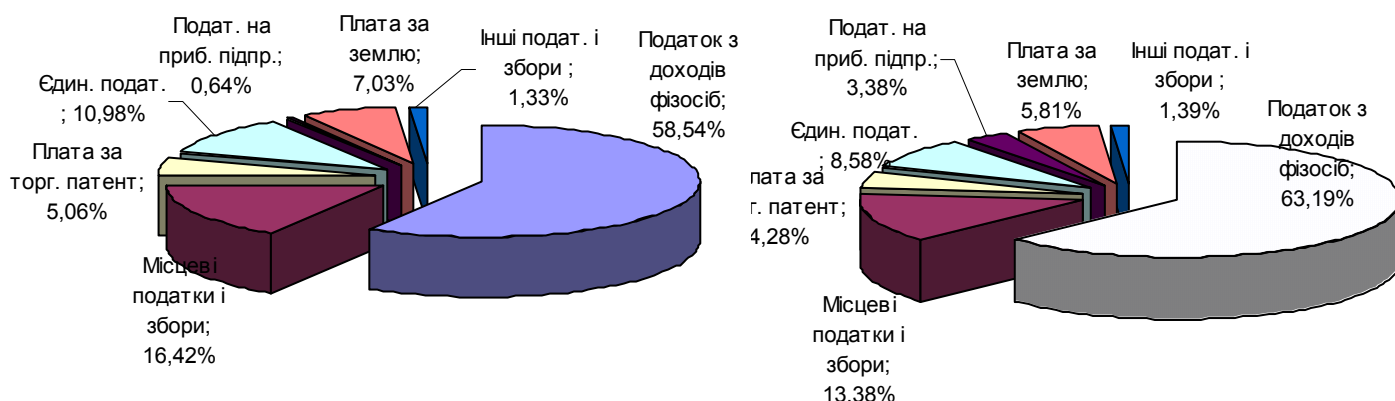
Таблиця 8: Доходи міського бюджету на одного мешканця (грн.)

- A. 2003 р. Ошибка! Ошибка связи.
 B. 2004 р. Ошибка! Ошибка связи.
 C. 2005 р. Ошибка! Ошибка связи.
 D. 2006 р.

	Податок з доходів фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств комунальної власності	Місцеві податки та збори	Плата (податок) за землю	Податкові надходження разом	Дохід від оренди комунального майна
Місто	418,58 грн.	22,37 грн.	88,62 грн.	38,46 грн.	568,04 грн.	2,88 грн.
Район	в/д	в/д	в/д	в/д	в/д	в/д
Область	в/д	в/д	в/д	в/д	в/д	в/д
Україна	476,20 грн.	в/д	в/д	в/д	в/д	в/д

У наведеній таблиці проведено порівняння доходів фактичних бюджетів за останні роки на одного мешканця. Найбільшим бюджетоутворюючим податком є податок з доходів фізичних осіб, який забезпечував у 2006 році понад 63% (106,96 млн. грн.).

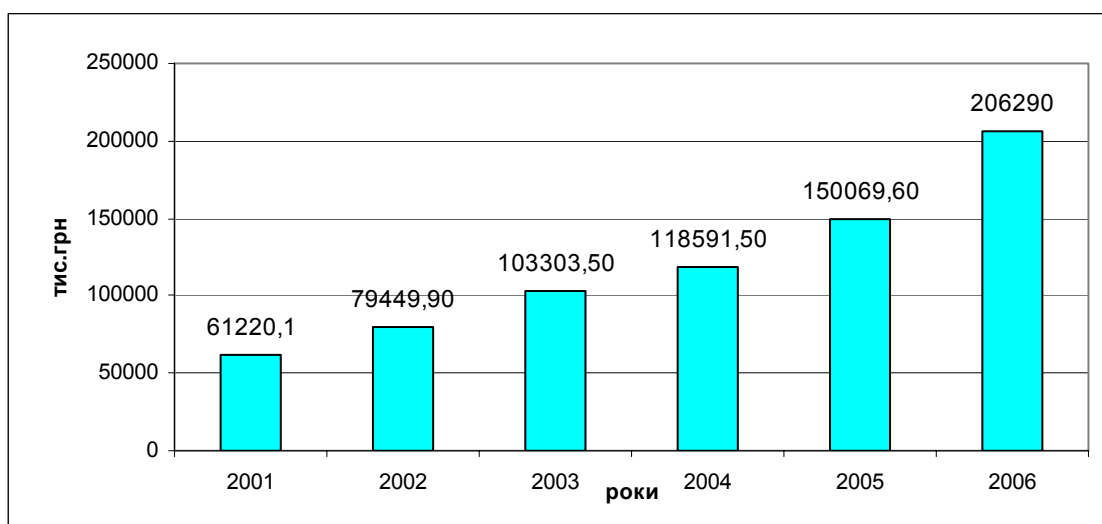
Графік 22: Структура доходної частини загального фонду бюджету у 2005-2006 роках

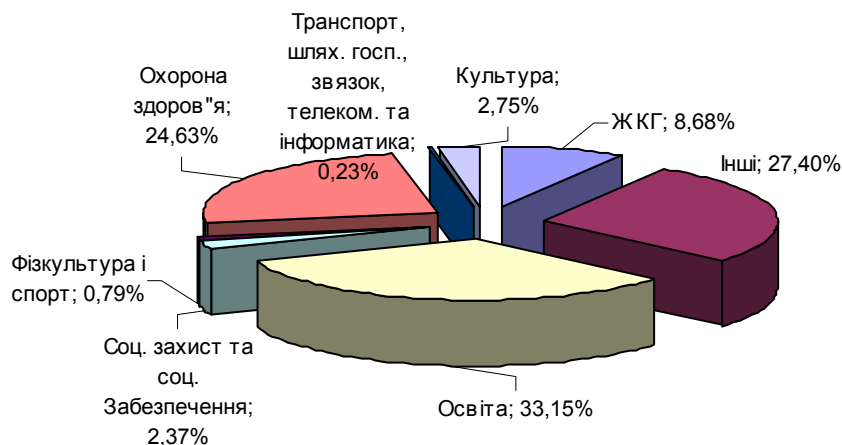
Примітка. Фіксований податок сплачують торговці на ринках і 90% суми цього податку потрапляє в місцевий бюджет. Єдиний податок для СПД сплачується фізичними особами (підприємцями) і юридичними особами, але тільки 43% надходжень від єдиного податку фізичних осіб і 23% надходжень від єдиного податку юридичних осіб залишається в місцевому бюджеті.

На 2007 рік загальний фонд бюджету було затверджено у розмірі 235,2 млн. гривень. Протягом року доходи міського бюджету збільшено на суму майже 40 млн. грн., що дозволило відповідно збільшити видаткову частину бюджету.

Графік 23: Доходи міського бюджету без трансфертів

Графік 24: Структура видатків бюджету за 2006 рік (фактичне виконання)

Найбільшими статтями видатків міського бюджету є освіта (33%), охорона здоров'я (25%), житлово-комунальне господарство (9%).

На 2007 рік видатки міського бюджету затверджені в сумі 305,8 млн. грн., за одинадцять місяців 2007 року фактичні видатки склали 246,3 млн. грн., що у 1.4 раза більше порівняно з відповідним періодом минулого року.

У 2000 році у Хмельницькому проведена грошова оцінка земель міста, що дало можливість забезпечувати розрахунок нормативної грошової оцінки земельних ділянок, які надаються у користування та передаються у власність, для забезпечення сплати земельного податку і орендної плати, що надходять до міського бюджету. На даний час грошова оцінка земель міста потребує поновлення необхідної документації відповідно до вимог чинного законодавства.

Проводяться також роботи по уточненню меж міста Хмельницького. У 2007 році замовлено проект землеустрою щодо встановлення та зміни межі м. Хмельницького, який має бути виготовлений до серпня 2008 року.

З метою впорядкування ведення будівництва та комплексної забудови мікрорайонів міста розпочато роботи з розробки генерального плану міста. На сьогодні генеральний план проходить експертизу, затвердження генплану заплановано на кінець грудня 2008 року.

Продовжуються роботи по формуванню єдиної геоінформаційної системи міста. На базі виготовлених нових цифрових планів формується реєстр об'єктів, розташованих в межах території міста (вулиці, будівлі, споруди, земельні ділянки, інше).

Регулювання орендних відносин та продаж земельних ділянок здійснюється відповідно до до «Положення про порядок передачі в оренду земельних ділянок у м.Хмельницькому» та «Тимчасового положення про порядок проведення земельних аукціонів у м.Хмельницькому» від 27.09.06. На підставі цих документів в січні 2007 року пройшов перший конкурс, на якому було передано право на оренду земельних ділянок для будівництва багатопверхових житлових будинків, також у I кв. 2007 році відбулось 4 аукціони з продажу права на оренду земельних ділянок.

Продано 20 прав на оренду земельних ділянок площею 4,6295 га на загальну суму 4 379 426 грн., за конкурсом передано право оренди на 7 земельних ділянок площею 3,5664 га на загальну суму 1 186 180 грн. В оренду суб'єктам господарювання надано 165 ділянок площею 47,5 га, у постійне користування - 2 ділянки площею 0,34 га.

За 2006 рік продано 2 ділянки, на суму 112210 грн., середня вартість 1 м² -140 грн. Усього продано 30 земельних ділянок, на суму 6219 764 грн., середня вартість 1м²-74 грн.

До цільового фонду Хмельницької міської ради для соціально-економічного та культурного розвитку міста вже надійшло 4 384 560 грн.

У даний час Хмельницьким міським управлінням земельних ресурсів Держкомзему України проводиться робота над виготовленням технічних паспортів на сім земельних ділянок площею 7 га, які у подальшому планується продати у власність на земельному аукціоні.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Рішенням виконавчого комітету від 11.01.2007р. №23 затверджено Порядок надання документів дозвільного характеру у сфері земельних відносин та галузі будівництва через Дозвільний центр, що має на меті значно спростити розгляд деяких питань, пов'язаних з передачею земельних ділянок в оренду юридичним особам. З вересня 2006 року оформлення актів вибору земельних ділянок для ведення будівництва проводиться постійно діючою комісією без залучення заявника.

Для запровадження прозорої процедури надання земельних ділянок у власність та користування затверджені та оприлюднені переліки земельних ділянок. Станом на 01.01.2007 року таких ділянок визначено 73.

Вільні земельні ділянки у місті

Ошибка! Ошибка связи.

Перелік вільних нежитлових приміщень міської комунальної власності, які можуть бути передані в оренду розміщено на сайті Хмельницької міської ради та в газеті Хмельницької міської ради „Проскурів”.

6. ЗАКЛАДИ СУСПІЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ ТА ІНФРАСТРУКТУРА

6.1. СИСТЕМА ОСВІТИ

Освітня система міста представлена мережею дошкільних - 42, загальноосвітніх - 44 та 5 позашкільних навчально-виховних установ.

Випускники навчальних закладів – середніх, вищих

Ошибка! Ошибка связи.

В місті працюють 110 закладів освіти, з них 44 загальноосвітніх школи, в яких навчаються 29,0 тисяч учнів. Понад 7,9 тисяч дітей охоплено дошкільними навчальними закладами.

У Хмельницькому діє 2 гімназій, 3 ліцеї, 1 колегіум, Палац творчості дітей та юнацтва, Дитячо-юнацький спортивно-технічний клуб, центр фізичного виховання учнівської молоді, міський навчально-курсний комбінат.

Для дітей з вадами зору, розумового і фізичного розвитку в місті діють 4 спеціальних дошкільних заклади та 4 школи.

Досить високого рівня досягла у місті система професійно-технічної та вищої освіти. Вона представлена розгалуженою системою навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з різних професій.

Дані про вищі навчальні заклади міста та про спеціальності, за якими здійснюється підготовка, наведені у Додатку 2. Зокрема, навчальними закладами міста готуються кадри для машинобудування, деревообробки, будівництва, електронної промисловості, фінансово-правової системи, торгівлі і сфери послуг, харчової та легкої промисловості.

Спортивна база міста нараховує: 3 стадіони, 8 футбольних полів, 156 майданчиків, 28 стрілецьких тири, 67 спортивних зали, 2 легкоатлетичних манежі, 41 тренажерних майданчиків, 82 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять (13 з них з тренажерним обладнанням) 16 тенісних кортів. Команди міста стали переможцями обласних літніх спортивних ігор молоді та Чемпіонатів області з тхеквондо, футзалу, гандболу, баскетболу, волейболу, дзюдо, вільної боротьби, рукопашного бою та традиційного карате. В місті діє мережа дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Місто гідно репрезентують на національному рівні команди "Новатор" волейбол (чоловіки), "АДВІС - Університет" - гандбол (жінки), "Університет - Оболонь" регбі (чоловіки) та футбольна команда "Поділля".

6.2. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Медичне обслуговування мешканців міста Хмельницького здійснюють 11 лікувально-профілактичних закладів, підпорядкованих управлінню охорони здоров'я міськвиконкому, 12 лікувально-профілактичних закладів обласної комунальної власності та 5 лікувально-профілактичних установ підпорядкованих іншим міністерствам та відомствам. Тут також діють 2

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

санітарно-профілактичні заклади міської комунальної власності та 1 обласної комунальної власності., обласне бюро судово-медичної експертизи.

Надання медичної допомоги ведеться за такими напрямками:

- швидка медична допомога – 1 міська станція швидкої медичної допомоги;
- амбулаторно-поліклінічна допомога – 2 міських поліклініки по обслуговуванню дорослого населення (№ 1 та № 4); 2 міських поліклініки по обслуговуванню дитячого та дорослого населення (№ 2 та № 3); міська стоматологічна поліклініка для дорослих та дітей та міський протитуберкульозний диспансер:
 - кваліфікована і спеціалізована медична допомога – 1 міська лікарня; 1 інфекційна лікарня; 1 міська дитяча лікарня з поліклінікою; 1 міський перинатальний центр;
 - профілактична та протиепідемічна допомога – 1 міська санітарно-епідеміологічна станція); 1 державне комунальне підприємство "Профдезінфекція";
 - обласний інформаційно-аналітичний центр охорони здоров'я.
 - 2 заклади медико-соціального захисту - обласний будинок дитини та обласна медико-соціальна експертна комісія (МСЕК).

До послуг хмельничан 69 аптечних закладів, в т.ч. 8 муніципальних, які здійснюють пільговий відпуск ліків окремим верствам населення. Також діють приватні магазини медичної техніки та оптики: ЗАТ ОВП "Медтехніка" та ТзОВ Хмельницький обласний оптово-роздрібний магазин "Медтехніка".

Місткість лікарень **Ошибка! Ошибка связи.**

6.3. ТЕХНІЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА КОМУНІКАЦІЇ

Електропостачання. Освітлення вулиць

Усі частини міста Хмельницького електрифіковано. Загальне споживання електричної енергії у місті склало 443,0 МВт год. Найбільшими споживачами електроенергії є суб'єкти господарювання на долю яких припадає 71,8 %.

Електропостачання міста здійснюється від 13 підстанцій вищою напругою 110кВт. Довжина повітряних ліній напругою 0,4-10 кВт 115 км. Протяжність кабельних ліній напругою 0,4 кВт складає 503 км.

Для забезпечення зовнішнього освітлення міста використовується 9205 світлоточок. Загальна протяжність мереж зовнішнього освітлення становить 436 км.

Показники енергоспоживання **Ошибка! Ошибка связи.**

Водопостачання та водовідведення

Забезпечення водою населення та інших споживачів, а також приймання, транспортування та очищення стічних вод здійснює міське комунальне господарство „Хмельницькводоканал”.

Потужність водопроводу складає 80 тис.м3/добу. Питна вода видобувається з підземних джерел буровими свердловинами, накопичується в резервуарах водопровідних насосних станцій, дезінфікується хлором. Знезалізується і подається водогонями, розподільною мережею до споживачів. Основним споживачем є населення, якому подається до 80% питної води.

Вода видобувається з п'яти міських водозаборів і окремого, розташованого на відстані 34 км від міста Чернелівського водозабору. На водозаборах розташовано 79 артезіанських свердловин і 10 водонасосних станцій другого підйому. Вода з Чернелівського водозабору подається в місто по водогону діаметром 1 метр та забезпечує 70% потреб міста у воді.

Довжина мереж водопостачання 501,5 км, з них – 191,6 км ветхі і аварійні (38,2%).

У місті працює господарчо-побутова каналізація, до складу якої входить 16 насосних станцій, 2 майданчика очисних споруд каналізації загальною потужністю 105 тис.м3/добу та 311,1 км трубопроводів, які зношені на 35,1%.

Підприємство самостійно експлуатує 43 трансформаторних підстанцій, 150 км електричних кабельних та повітряних мереж. Добове споживання електроенергії складає 110 тис.кВт.Г.

До 70% потужностей насосних станцій працюють 25-35 років, практично без модернізації, відновлення обладнання, агрегатів.

Газо і теплопостачання

В даний час газопостачання користувачів у місті Хмельницькому здійснюється з використанням природного газу, що подається потужними магістральними вгазопроводами.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Протяжність газових мереж міста Хмельницького станом на 01.01.2007 року, складає 894,737 км. Місто 100% газифіковано.

На балансі МКП "Хмельницьктеплокомуненерго" знаходиться : 38 котелень потужністю 653,174 Гкал/год, з яких 7 котелень потужністю 2,284 Гкал/год- дахові, 67 центральних теплових пунктів (ЦТП), 5 когенераційних установок; 240,7 км теплових мереж у 2-х трубному вимірі; додатково на технічному обслуговуванні знаходяться 4 котельні потужністю 2,981 Гкал/год, 1 когенераційна установка, підключене навантаження – 301,759 Гкал/год.

Загальна опалювальна площа – 3,73 млн. м² : в тому числі : - населення – 2,63млн.м²; юридичні особи – 1,1 млн. м².

Кількість споживачів гарячої води – 89,9тис. мешканців

Кількість квартирних лічильників гарячої води – 30399.

Кількість будинків з лічильниками обліку тепла -75.

Кількість приладів обліку тепла у юридичних осіб – 326.

Кількість квартир з автономним опаленням – 796.

Громадський транспорт, мережі зв'язку

Транспортний комплекс є важливою складовою у структурі економіки м. Хмельницького. У транспортній галузі функціонує 10 підприємств, які займаються вантажним перевезеннями, 2 підприємства та 452 одиниці комерційного транспорту різних марок, які займаються пасажирським перевезеннями.

Управління транспорту і зв'язку міськвиконкому координує роботу комунального підприємства „Електротранс”, комунального підприємства по організації роботи міського пасажирського транспорту, інспекції державного технічного нагляду, залізничного вокзалу, дистанції колії, підприємств зв'язку, пошти, аеропорту.

Тролейбусні пасажирські перевезення електротранспортом здійснюються 93 одиницями рухомого складу на 18 маршрутах. На 10 автобусних маршрутах щоденно працює 18 автобусів.

Продовжується робота по будівництву тягової підстанції у мікрорайоні Озерна, будівництво троллейбусної лінії по вул. Зарічанській у зворотньому напрямку.

Громадський транспорт ❗ Ошибка! Ошибка связи.

Дані щодо обліку транспортних потоків у місті Хмельницькому не вивчалися.

Загальна протяжність доріг вулично-дорожнього господарства міста становить 427 км, в т.ч. з універсальним покриттям 275 км, з твердим покриттям 147км. Для забезпечення безпеки дорожнього руху в 2007 році на вуличній мережі міста утримувалось 84 світлофорних об'єкта, 4,8 тис. дорожніх знаків, 77 шт. показників руху, 7 тис. метрів пішохідних огорож, нанесено 148 км дорожньої розмітки, 20 світлофорних об'єктів працюють в автоматизованій системі керування дорожнім рухом “Зелена хвиля”, 18 обладнані звуковими оповісниками для незрячих пішоходів. Загальна площа зелених насаджень в місті 2003 га, в т.ч. на 1-го мешканця припадає 79 кв.м.

Основним оператором стаціонарного зв'язку в місті є Хмельницька дирекція ВАТ «Укртелеком». Також забезпечення телефонним зв'язком мешканців міста здійснює ВАТ ПТК “Мітел”. Протягом 2006 року в місті працювало 94331 телефонних апаратів. На телефонній мережі працює 574 таксофони.

Кількість основних радіотрансляційних точок складає 66194, у тому числі в населення 55475.

7. ДОВКІЛЛЯ

7.1. АТМОСФЕРА

В 2006 році в атмосферне повітря викинуто 189,5 т забруднюючих речовин всього у розрахунку на 1 кв. км (2005р. – 168,6 т), в тому числі викиди від стаціонарних джерел склали 12,3 т (2005р. –13,7 т – 89,8%), а викиди від пересувних джерел (автотранспорт) – 177,2 т (2005р. – 154,9 т – 114,4%).

Забруднення атмосферного повітря в місті обумовлено збільшенням автотранспорту, в т.ч. і транзитного. Доля викидів від автотранспорту становить близько 90 % від загальної кількості забруднюючих речовин. За даними міського ДАІ у 2006 році в м. Хмельницькому було

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

zareєстровано 11059 одиниць автотранспорту, що на 3027 одиниць (27 %) більше ніж у 2005 році.

Основними забруднювачами атмосферного повітря серед підприємств, які мають на своєму балансі стаціонарні джерела забруднення, є міське комунальне підприємство “Хмельницьктеплокомуненерго” та орендне підприємство “Західна котельня”. Вони виробляють теплову енергію для комунально-побутових потреб споживачів міста. Ці підприємства проводять режимно-налагоджувальні роботи для встановлення оптимальних еколого-економічних режимів роботи обладнання, з врахуванням технологічних умов, мінімально-можливих питомих витрат палива та викидів забруднюючих речовин в атмосферу, що не перевищують встановлених технічних та екологічних норм.

У 2006 році в місті сталася аварія на каналізаційному колекторі, через що річний обсяг недостатньо очищених зворотних вод, скинутих у природні поверхневі водні об’єкти, зріс в порівнянні з попереднім роком більш ніж у 40 разів й склав 0,746 млн. куб. м (у 2005р. – 0,018).

Екологічна проблема земельних ресурсів існує через самовільне видобування в заплавах водних об’єктів піску та глини.

Основні показники забруднення атмосферного повітря Ошибка! Ошибка связи.

7.2. УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ

Прибирання у місті здійснюють комунальне підприємство по санітарній очистці міста (СОМ) (дороги), комунальне підприємство по зеленому будівництву і благоустрою міста (парки, сквери, прибережні смуги) та ЖЕКи (прибудинкові території). Площа доріг і тротуарів, які в загальному підлягають прибиранню становить – 441,459 м.кв.

На території міста існує полігон твердих побутових відходів площею 8,8 га, який розміщений у виробленому глиняному кар’єрі, експлуатується з 1956 року і віднесений до екологічно небезпечних об’єктів. На даний час на полігоні накопичено понад 3,5 млн. тонн відходів, можливості якого для подальшої експлуатації практично вичерпані.

Головною проблемою міського полігону ТПВ є невпорядковане складування несортваного сміття; періодичні займання біогазу; безпосередня близькість сміттєзвалища до магістрального газопроводу високого тиску; обмеженість території.

З 2007 року в місті впроваджується досвід інших міст по організації роздільного збирання вторинної сировини. За останній рік виготовлено 13 контейнерів для збору петпляшки та 10 - для збору скла.

На замовлення міської ради Інститут гірничо-хімічної промисловості (м. Львів) розробив концепцію поводження з ТПВ для м. Хмельницького, в якому вказані першочергові заходи по покращенню стану існуючого полігону та варіанти розвитку подій з пошуку інвесторів для будівництва сміттєпереробного заводу та поетапного закриття полігону.

Об’єми відходів, утворених і накопичених 130-ма підприємствами міста, які мають обліковані джерела забруднення, подано в таблиці 31.

Таблиця 9: Загальні об’єми відходів, утворених і накопичених підприємствами міста (згідно статзвітності по формі 2 ТП (повітря))

Клас небезпеки	В наявності на 01.01.06 р, т то	Протягом року утворено, т	Передано, використ. т	Залишки на 31.12.06 р., т	У відсотках 2005 р.
1	0,454	8,178	7,774	0,858	189 %
2	42,727	145,926	133,582	55,071	128,9 %
3	1432,858	665,266	619,205	1478,919	103,2 %
4	*	*	*	*	*
Всього за 2006 р., т	1476,039	819,370	760,561	1534,848	104 %

У 2006 році було вироблено 114414 тон змішаних побутових відходів та 14990 тис. м3 стічних вод. Вартість їх утилізації становила 4177,5 та 2960,1 тис грн відповідно.

8. ТУРИЗМ ТА МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ, ВІДПОЧИНКУ, ДОЗВІЛЛЯ

Хмельницький надзвичайно цікаве та гостинне місто, яке завжди раде бачити у себе гостей.

На сучасній центральній пішохідній вулиці Проскурівській збереглася забудова кінця XIX – початку XX ст. у стилях модерну, еkleктики, бароко, цегляного (характерного лише для Проскурова). Зберігся будинок колишнього реального Олексіївського училища (зараз приміщення міськвиконкому) та будинок, де зупинявся О. Брусилов (будинок урочистих подій). Серед культових споруд вирізняється церква Різдва Богородиці (перша кам'яна споруда у місті), Покровський собор, церкви Свято-Георгієвська та Андрія Первозваного (район “Дубове”), а також старі кладовища.

На державному обліку, станом на 01.01.2007 року у місті Хмельницькому перебувають 2 пам'ятки археології, 953 пам'яток історії; 12 пам'яток монументального мистецтва. 5 пам'яток входять до складу комплексу національного надбання.

Багато пам'яток монументального мистецтва пов'язані з Великою Вітчизняною війною – Вічний вогонь (1974р. вул. Проскурівська, скульптори М. Грицюк, Ю.Синькевич, архітектор Сницарів), монумент Вічної Слави (скульптор В. Зноба, архітектори В. Громихін, Є. Перехрест), Військове кладовище, пам'ятник Танк на честь військових частин, які визволяли місто, панорама Проскурівсько-Чернівецької операції.

Неповторності та своєрідності сьогоdnішньому місту додають скульптурні роботи Богдана та Миколи Мазурів. Це Ангел Скорботи (пам'ятник жертвам репресій), Воїнам-інтернаціоналістам, пожежникам - чорнобильцям. До пам'ятників нової доби відноситься пам'ятник Т. Шевченку, Б. Хмельницького 1993 р., скульптора В. Борисенко, архітектора М. Копила.

До послуг туристів 10 закладів розміщення (Таблиця 33).

Можливості для розміщення гостей у готелях, пансіонатах, турбазах тощо **Ошибка! Ошибка связи.**

Станом на 1 грудня 2007 року у місті функціонує 464 заклади ресторанного господарства, із них 11 ресторанів; 151 кафе; 101 барів; 5 кафе-барів; 35 закусточних; 12 кафетеріїв; 1 комплекс громадського харчування; 2 літніх майданчиків; 1 фабрика – заготівельна; 1 фабрика-кухня; 2 кондитерських цехів; 2 чайна.

Місткість споруд культурно-спортивного призначення **Ошибка! Ошибка связи.**

9. ЦІЛІ РОЗВИТКУ МІСТА

Планова інвестиційна діяльність у місті до 2008 року **Ошибка! Ошибка связи.**

10. ДОДАТКИ

Додаток 1

ПОКАЗНИКИ
соціально-економічного розвитку
міста Хмельницького за січень-жовтень 2007 року

Найменування показника	Дані за звітний період	
	2006 року	2007 року
Сфера реального сектору		
1. Темп зростання (зменшення) обсягу промислової продукції (робіт, послуг), % до відповідного періоду попереднього року (за січень-жовтень)	113,9	118,6
2. Рівень оплати за спожиту електроенергію наростаючим підсумком з початку звітного періоду, відсотків (за січень-жовтень)	104,1	100,1
3. Рівень оплати за спожитий природний газ наростаючим підсумком з початку звітного періоду (по фондах облдержадміністрації), відсотків (січень-жовтень)	98,8	103,4
4. Частка інноваційно-активних промислових підприємств у загальній кількості промислових підприємств, відсотків (за січень-вересень)	10,2	8,6
Сфера інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності		
5. Темп зростання (зменшення) обсягу інвестицій в основний капітал, % до відповідного періоду попереднього року (за січень-вересень)	122,1	121,7
6. Обсяг інвестицій в основний капітал на одну особу, гривень (за січень-вересень)	1224,5	1737,9
7. Приріст (зменшення) прямих іноземних інвестицій до початку року, тис. дол. США на 1 жовтня 2007 року	12193,6	28694,0
8. Темп зростання (зменшення) обсягу прямих іноземних інвестицій, % до початку року на 1 жовтня 2007 року	127,2	164,2
9. Обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу наростаючим підсумком з початку інвестування, доларів США на 1 жовтня 2007 року	224,9	287,9
10. Темп зростання (зменшення) обсягу інвестицій у житлове будівництво, % до відповідного періоду попереднього року (за січень-вересень)	115,4	128,1
11. Темп зростання (зменшення) обсягу введення в експлуатацію житла, % до відповідного періоду попереднього року (січень-вересень)	150,8	134,1
12. Обсяг введеного в експлуатацію житла у розрахунку на 10 тис. населення, кв. м загальної площі (січень-вересень)	2244,4	2995,2
13. Темп зростання (зменшення) обсягу експорту товарів підприємств, % до відповідного періоду попереднього року (січень-вересень)	120,1	172,0
14. Темп зростання (зменшення) обсягу імпорту товарів підприємств, % до відповідного періоду попереднього року (січень-вересень)	107,4	83,0
15. Коефіцієнт покриття експортом імпорту (січень-вересень)	0,54	1,12
Сфера державних фінансів та фінансових результатів діяльності підприємств		
16. Рівень виконання доходів місцевих бюджетів, % до запланованих Міністерством фінансів України на (за січень-жовтень)	110,1	123,8
17. Темп зростання (зменшення) доходів місцевих бюджетів (без трансфертів), % до відповідного періоду попереднього року (за січень-жовтень)	129,9	162,3
18. Темп зростання (зменшення) податкового боргу за податковими зобов'язаннями платників (без пені) до зведеного бюджету, % до початку	87,5	104,5

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

звітнього періоду на 1 листопада		
19. Питома вага податкового боргу в загальному обсязі податкового боргу, відсотків на 1 листопада	14,1	15,5
20. Темп зростання (зменшення) прибутків прибуткових підприємств від звичайної діяльності до оподаткування, % до відповідного періоду попереднього року (січень-вересень)	85,1	143,7
21. Темп зростання (зменшення) збитків збиткових підприємств від звичайної діяльності до оподаткування, % до відповідного періоду попереднього року (січень-вересень)	181,3	146,7
22. Питома вага збиткових підприємств у загальній кількості підприємств, відсотків (січень-вересень)	32,4	34,1
23. Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, відсотків (січень-вересень)	2,7	4,1
Сфера соціального сектору		
24. Приріст (зменшення) населення, % до початку звітнього періоду попереднього року (січень-вересень)	0,36	0,19
25. Рівень зареєстрованого безробіття, відсотків на 1 листопада	0,6	0,5
26. Утворено робочих місць, % до річного завдання (за січень-жовтень)	130,7	142,7
27. Середньомісячна номінальна заробітна плата, гривень (за січень-вересень)	945,46	1213,79
28. Частка працівників, яким нараховано заробітну плату нижче прожиткового мінімуму для працездатної особи, відсотків	24,8	18,5
29. Темп зростання (зменшення) заборгованості з виплати заробітної плати, % до початку року на 1 жовтня	101,6	71,7
30. Темп зростання (зменшення) заборгованості з виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах, % до початку року 1 жовтня	124,9	35,8
31. Темп зростання (зменшення) заборгованості економічно активних платників до Пенсійного фонду України, % до початку року на 1 листопада	89,8	62,7
32. Рівень злочинності в розрахунку на 10 тис. населення, одиниць (за січень-жовтень)	89,8	75,6
Споживчий ринок		
33. Темп зростання (зменшення) роздрібного товарообороту підприємств торгівлі та ресторанного господарства, % до відповідного періоду попереднього року (за січень-вересень)	132,4	120,1
34. Абсолютний приріст обсягу роздрібного товарообороту підприємств торгівлі та ресторанного господарства на одну особу до відповідного періоду попереднього року, гривень(за січень-вересень)	867,7	783,6
35. Абсолютний приріст обсягу реалізованих послуг на одну особу до відповідного періоду попереднього року (за січень-жовтень)	350,9	373,9
36. Рівень сплати населенням житлово-комунальних послуг, відсотків (січень-жовтень)	103,0	99,0
Сфера розвитку малого бізнесу		
37. Кількість малих підприємств, одиниць	2599*	2731**
38. Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. наявного населення, одиниць	101*	106**
39. Кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності-фізичних осіб, одиниць	22258*	26277**
40. Кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності-фізичних осіб на 10 тис. населення, одиниць	874,58*	1015,34**
41. Обсяг реалізованої малими підприємствами продукції (робіт, послуг) у діючих цінах (без ПДВ та акцизу), тис. гривень	610,7*	678,2**
42. Кількість малих підприємств, що реалізували продукцію та надавали	67,9*	65,0**

* - тут і далі: дані за 2005 рік

** - тут і далі: дані за 2006 рік

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

послуги, % до їх загальної кількості		
43. Прибутки малих підприємств від звичайної діяльності до оподаткування, тис. гривень	40593,7*	59822,5**
44. Збитки малих підприємств від звичайної діяльності до оподаткування, тис. гривень	35002,8*	69032,5**
45. Рівень зайнятості на малих підприємствах, % до загальної кількості населення у працездатному віці	9,1*	8,7**
46. Середньомісячна заробітна плата найманих працівників малих підприємств, гривень	392,32*	498,10**
Сфера екології		
47. Темп зростання (зменшення) викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення у розрахунку на 1 кв. км, % до попереднього року	89,8*	89,5**
48. Темп зростання (зменшення) викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення у розрахунку на 1 кв. км, % до попереднього року	90,9*	114,2**
49. Темп зростання (зменшення) скиду забруднюючих речовин у водні об'єкти, % до попереднього року	176,5*	54,6**
50. Темп зростання (зменшення) розораності земель, % до попереднього року	100,0*	100,0**
51. Темп зростання (зменшення) загальної площі земель лісового фонду, % до попереднього року	100,0*	100,0**
з них: вкритих лісом, % до попереднього року	100,0*	100,0**
52. Темп зростання (зменшення) площі природно-заповідного фонду, % до попереднього року	100,0*	100,0**
53. Темп зростання (зменшення) обсягів непридатних або заборонених до використання пестицидів, % до попереднього року	-	-

Додаток 2. Вищі навчальні заклади міста

№ п/п	Назва закладу	Перелік спеціальностей
1.	Хмельницький політехнічний коледж, 29015 м.Хмельницький, вул.Зарічанська, 10	Економіка підприємства; програмування для електронно-обчислювальної техніки та автоматизованих систем; обслуговування комп'ютерних та інтелектуальних систем та мереж; організація виробництва (менеджмент у виробничій сфері); обслуговування верстатів з програмним управлінням та робото технічних комплексів; обробка матеріалів на верстатах та автоматичних лініях; Інструментальне виробництво; Обслуговування та ремонт автомобілів та двигунів.
2.	Хмельницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ, 29000 м.Хмельницький, вул.Кам'янецька, 114	Діловодство; Фінанси „Бюджет і бюджетний облік“; Біржова діяльність „Оцінка цілісного майна, операції з нерухомістю“; Комерційна діяльність „Комерційна діяльність рекламного бізнесу“; Товарознавство та комерційна діяльність; Технологія харчування „Ресторанна справа і сервіс“.
3.	Хмельницьке музичне училище ім.В.Заремби, 29001 м.Хмельницький, вул.Проскурівська, 79	Музичне мистецтво Спеціалізації: -„Фортепіано“; - „Оркестрові струнні інструменти; -„Оркестрові духові та ударні інструменти“; - „Народні інструменти“; - „Хорове диригування“; -„ Теорія музики“; -„Академічний спів; - „Естрадний спів“; -„ Народний спів “.
4.	Хмельницький торгівельно-економічний коледж, 29013 м.Хмельницький, вул.Кам'янецька, 3	Фінанси; Бухгалтерський облік; Організація обслуговування населення; Товарознавство та комерційна діяльність.
5.	Хмельницьке базове медичне училище, 29000 м.Хмельницький, вул.Проскурівська, 37	Лікувальна справа; Сестринська справа; Медико-профілактична справа; Акушерська справа.

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

6.	Хмельницький фінансово-економічний коледж ХЕУ, 29008 м.Хмельницький, вул.Кам'янецька, 159/2	Бухгалтерський облік; Фінанси; Економіка підприємства; Комерційна діяльність.
7.	Хмельницький національний університет, 29016 м.Хмельницький, вул.Інститутська, 11	Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література; Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова та література; Професійне навчання. Моделювання, конструювання та технологія швейних виробів; Професійне навчання. Експлуатація та ремонт місцевого та автомобільного транспорту; Практична психологія; Соціальна педагогіка; Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання; Професійне навчання. Технологія і обладнання автоматичного виробництва в машинобудуванні та приладобудуванні; Фізична реабілітація; Дизайн; Міжнародна інформація ; Міжнародні економічні відносини; Переклад; Соціальна робота; Економічна кібернетика; Фінанси; Облік і аудит; Економіка підприємства; Управління персоналом і економіка праці; Маркетинг; Менеджмент організацій; Екологія та охорона навколишнього середовища. Прикладна математика; Соціальна інформатика; Інформаційна технології проектування; Програмне забезпечення автоматизованих систем; Технологія машинобудування; Технологія машинобудування (Охорона праці в машинобудуванні); Металорізальні верстви та системи; Інструментальне виробництво; Обладнання легкої промисловості та побутового обслуговування; Обладнання переробних і харчових виробництв; Радіотехніка; Апаратура зв'язку, радіомовлення і телебачення; Виробництво електронних засобів; Технології та засоби телекомунікації; Комп'ютерні системи та мережі; Системне програмування; Хімічна технологія та обладнання опоряджувального виробництва; Технічна електрохімія; Швейні вироби; Взуття, шкіргалантерейні і лимарні вироби; Технологія і устаткування відновлення та підвищення зносостійкості машин і конструкцій; Електропобутова техніка.
8.	Національна академія Державної прикордонної служби України імені Б.Хмельницького, 29003, м.Хмельницький, вул. Шевченка, 46.	Переклад; Переклад; Правознавство; Правоохоронна діяльність; Правоохоронна діяльність; Автомобілі та автомобільне господарство; Автомобілі та автомобільне господарство; Автомобілі та автомобільне господарство ; Оперативно-службова діяльність та управління діями прикордонних підрозділів (частин, з'єднань); Оперативно-службова діяльність та управління діями прикордонних підрозділів (частин, з'єднань); Охорона та захист державного кордону.
9.	Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, 29013 м. Хмельницький, вул. Проскурівського підпілля, 139	Дошкільне виховання; Початкове навчання; Педагогіка і методика середньої освіти. Музика; Педагогіка і методика середньої освіти. Хореографія; Педагогіка і методика середньої освіти. Образотворче мистецтво;

ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

		Мова та література (англійська) - Перепідготовка спеціалістів; Мова та література (німецька) - Перепідготовка спеціалістів; Управління навчальним закладом.
10.	Хмельницький університет управління та права, 29000 м. Хмельницький вул. Театральна, 8	Правознавство; Менеджмент організацій; Адміністративний менеджмент.
11.	Хмельницький університет економіки та підприємництва, 29016 м.Хмельницький, вул. Львівське шосе, 51/2	Економіка підприємства; Бухгалтерський облік; Фінанси; Облік і аудит; Програмування для електронно-обчислювальної техніки та автоматизованих систем; Менеджмент організацій.
12.	Хмельницький економічний університет, 29008 м.Хмельницький вул.Кам'янецька, 159/2	Облік і аудит; Фінанси; Економіка підприємства.
13.	Хмельницький інститут конструювання моделювання швейних виробів, 29016 м.Хмельницький вул.Молодіжна, 12/1	Технолог; Конструктор-технолог.
14.	Хмельницький інститут імені Митрополита Київського і Всієї України, Предстоятеля Української Православної церкви Блаженнішого Володимира, 29015 м.Хмельницький вул.Пр.Миру, 101 А	Бухгалтерський облік, Облік і аудит; Фінанси.; Фінанси. Спеціалізація „Фінансовий менеджмент ”; Банківська справа: банківський менеджмент (заочна); Управління персоналом і економіка праці: економіка та управління персоналом (заочна); Маркетинг: міжнародний маркетинг та реклама (заочна); Правознавство; Правознавство. Спеціалізація „Комерційне та трудове право”; Менеджмент організацій. Спеціалізація: „Менеджмент підприємницької діяльності економіки, управління бізнесом”; Соціологія: соціологія масових комунікацій та журналістика; Психологія. Спеціалізація „Практична психологія”.
15.	Хмельницький інститут соціальних технологій Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”, 29000 м.Хмельницький вул.Толбухіна, 2	Фізична реабілітація; Психологія; Соціальна робота; Правознавство; Видавнича справа та редагування; Фінанси; Банківська справа; Оподаткування.